КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

на тему:

«Особливості формування інтер’єрів
та умеблювання доступного житла»

Лукашенко Вікторія Олегівна

Київ 2023 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

_____Архітектурний_____
(факультет)
_____Дизайну_____
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____2023 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

«Особливості формування інтер’єрів та
умеблювання доступного житла"
(назва)

Виконав студент групи _ДНМ-22_____
_____Дизайн_____
(спеціальність)
____Середовищний і промисловий дизайн_
(спеціалізація)
Лукашенко Вікторія Олегівна
(прізвище, ім’я та по батькові повністю)
Керівники___к. арх., доц.. Косаревська Р. О._
(прізвище та ініціали)
_____доц. Щеглов С. П._____
(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ - 2023

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: __архітектурний_____
Кафедра:____Дизайну_____
Освітній рівень: «магістр за ОПП»
Спеціальність:_____022 «Дизайн»_____
Спеціалізація:_____Середовищний і промисловий дизайн_____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
_____
„___”_____2023 року

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА
_____Лукашенко Вікторія Олегівна_____
_____
(прізвище, ім’я та по батькові студента)

1. Тема роботи «Особливості формування інтер’єрів та умеблювання доступного житла» _____
затверджена наказом ректора КНУБА № _____ від «__»__ 2023 року
2. Керівник роботи
__к. арх.. доц.. Косаревська Р, О._____
__доц.. Щеглов. П. С._____
(прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
3. Строк подання студентом роботи до захисту_____
4. Зміст пояснювальної записки за розділами:
Р. 1._Передумови та стан формування інтер’єру доступного житла
Р. 2._Аналіз існуючих об’єктів доступного житла
Р. 3._Властивості формування сучасного житлового простору доступного житла
Р. 4._Засоби та прийоми проєктування інтер’єру доступного житла на прикладі квартири в ЖК Кришталеві джерела за програмою єОселя
Р. 5._Розробка обладнання для інтер’єру доступного житла
5. Графічний матеріал за розділами
Р. 1. Передумови та стан формування інтер’єру доступного житла
Р. 2 Аналіз існуючих об’єктів доступного житла

Р. 3._Властивості формування сучасного житлового простору доступного житла

Р. 4._Засоби та прийоми проєктування інтер'єру доступного житла на прикладі квартири в ЖК Кришталеві джерела за програмою єОселя

Р. 5._Розробка обладнання для інтер'єру доступного житла

7. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Реферат, Клаузура.	10.10.23
Розділ 1. Ескіз-ідея проєкту.	23.10.23
Розділ 2. Робочий ескіз.	13.11.23
Розділ 3, 4. Проєкт інтер'єру.	27.11.23
Розділ 5. Проєкт елементу умеблювання	4.12.23
Остаточне оформлення роботи	14.12.23
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	12.12.23
Попередній захист роботи на кафедрі	14.12.23
Захист роботи перед АЕК	20-21.12.2023

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5			

9. Дата видачі завдання _____27.09.2023_____

Зав. кафедри _____ Третяк Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Студент _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП……..…7

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ТА СТАН ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА……..……..……..……...…14

1.1. Визначення основних понять та підходів пов'язаних зі створенням інтер'єрів доступного житла…….…..……....14

Висновки до Розділу 1……21

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА…....22

2.1. Закордонний досвід проєктування інтер'єрів доступного житла……..…22

2.2. Доступне житло в Україні .....……33

2.3.Дослідження існуючої нормативної бази проєктування та оздоблення приміщень доступного житла ……..40

Висновки до Розділу 2……44

РОЗДІЛ 3. ВЛАСТИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ЖИТЛОВОГО ПРОСТОРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА……45

3.1. Методи досліджень формування інтер'єрів доступного житла…….45

3.2. Основні чинники та вимоги формування інтер'єру доступного житла……51

3.3. Способи створення естетично привабливого інтер'єру доступного житла.….61

3.4 Методи застосування еклектичного стилю в інтер'єрі та умеблюванні доступного житла……..70

Висновки до Розділу 3……75

РОЗДІЛ 4. ЗАСОБИ ТА ПРИЙОМИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА НА ПРИКЛАДІ КВАРТИРИ В ЖК КРИШТАЛЕВІ ДЖЕРЕЛА ЗА ПРОГРАМОЮ ЄОСЕЛЯ……78

4.1. Вихідні дані та завдання на проектування……...78

4.2. Функціонально-технологічне рішення інтер'єру ……...82

4.3. Об'ємно-просторове рішення інтер'єру ……..…86

Висновки до Розділу 4……93

РОЗДІЛ 5. РОЗРОБКА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА …….94

5.1. Особливості конструктивного рішення умеблювання для інтер'єру на засадах доступності……94

6. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ……....97

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……...101

8. ДОДАТКИ ……..109

ВСТУП

Дизайн інтер'єру відіграє важливу роль у сучасному суспільстві, впливаючи на наше життя і настрій. Добре спроєктований інтер’єр створює комфортні, функціональні та естетично привабливі простори місць, де ми проживаємо, працюємо та відпочиваємо, тому правильно спроєктований інтер'єр може покращити якість нашого життя. Інтер’єр може впливати на психологічний комфорт, сприяти продуктивності на роботі, підвищувати настрій тощо.

З розвитком технологій та збільшенням інтересу до естетично привабливих просторів галузь дизайну інтер'єру постійно еволюціонує, виявляючи нові тенденції. Це сприяє створенню функціональних, естетичних, екологічно чистих та збалансованих інтер'єрів, доступних для різних соціальних груп.

Актуальність теми. Актуальною проблемою зараз є ідентифікація проблем та особливостей дизайну інтер’єру доступного житла, від чого залежить і площа приміщення й подальше проєктування простору.

Житло є найважливішою потребою людини, щоб відчувати себе в безпеці, частиною цього суспільства, тому його доступність наразі є дуже актуальною проблемою. Сьогодні значна кількість людей у всьому світі не можуть собі дозволити придбати житло за рахунок власних коштів. Найбільш актуальною проблема житла постає перед соціально незахищеними верствами населення, а саме: молоді сім’ї, інваліди, малозабезпечені, люди, що працюють на державних посадах та мають невеликий прибуток тощо. Доступне житло реалізується у вигляді малогабаритних квартир за низькими цінами, на кредитних умовах оплати, є певним способом забезпечення громадян житлом [1].

Соціальна відповідальність дизайну інтер'єру допомагає створити простори, які не тільки естетично привабливі, але й сприяють добробуту та збереженню навколишнього середовища. Це важливий аспект сучасного дизайну інтер'єру та має значення для як дизайнерів, так і їх клієнтів та суспільства в цілому. [2]. Соціальна відповідальність дизайну інтер'єру відображає важливість позитивного впливу на споживачів, суспільство та навколишнє середовище в процесі розробки

інтер'єрів. Залучення таких важливих аспектів соціальної відповідальності дизайну як використання екологічних матеріалів, мінімізація відходів, адаптивність, психологічний комфорт, врахування культурної спадщини та популяризація дизайну серед населення.

Прагнення знизити матеріальні витрати на будівництво житла часто призводять до менш функціонального та неестетичного інтер'єру приміщень. Створення гармонійного середовища доступного житла є актуальної проблемою в нашій країн та буде такою в найближчому майбутньому, адже є достатня кількість людей, які потребують отримання такого житла. Дуже важливо, щоб люди отримувати житло, в якому будуть відчувати себе комфортно та мали змогу більше дізнаватися про дизайн інтер'єру, його доступність для всіх верств населення задля можливості гідного проживання.

Постановка проблеми. Житло є фундаментальною потребою людини для того, щоб відчувати себе в безпеці та бути частиною суспільства. Наразі доступність житла є дуже актуальною проблемою для соціально незахищених верств населення, а саме: молоді сім'ї, люди з обмеженими можливостями, малозабезпечені, внутрішньо переміщені особи тощо. Україна, як і багато інших країн, стикається з рядом факторів, які створюють великий попит на доступне житло. Станом на 11.10.2023 УКРФІНЖИТЛО надало статистику щодо програми «єОселя», в якій вказано, що наразі видано 3897 кредитів на житло загальною сумою 5592,0 млн. грн. [3]. На даний момент запит на доступне житло все більше зростає. Найбільшою причиною цьому зараз є війна, збільшується кількість внутрішньо переселених осіб, які втратили роботу та/або домівку. Війна також негативно впливає на економіку України, тому спостерігається зростання цін при сталій заробітній платі. Економічні труднощі та низький рівень доходів багатьох громадян обмежують їх можливість придбання дорогого житла. Як результат, все більше молодих сімей через це потребують допомоги держави в отриманні доступного житла. Молоді сім'ї та молоді люди, які починають незалежне життя, часто шукають бюджетні або мінімалістичні варіанти. Зокрема, великі міста, такі

як Київ, Харків, Львів та Одеса, відомі високими цінами на житло. Це ускладнює доступ до житла для багатьох людей і змушує їх шукати більш доступні варіанти.

Соціальна відповідальність у дизайні інтер'єру важлива в контексті доступного житла, адже соціально відповідальний дизайн може покращити якість життя мешканців доступного житла, створюючи комфортні та безпечні простори, які сприяють фізичному та психологічному благополуччю. Забезпечення саме цих аспектів в умовах війни надзвичайно важливе завдання, адже це сприятиме адаптації військових до мирного життя та покращення психологічного стану населення загалом. Соціально відповідальний дизайн інтер'єру може створити доступні житлові простори для всіх, включаючи людей з обмеженими можливостями, літніх громадян, дітей та інші уразливі групи. Це сприяє рівності в суспільстві. Впровадження таких проєктів сприяє підвищенню іміджу, чим можуть зацікавитися більше інвесторів для розвитку дизайну та доступного житла загалом.

Важливість розвитку сталості дизайну в розробці доступного житла розглядали в своїй праці «Developing sustainable affordable housing: A project level analysis» доктор філософії університету Нового Південного Уельсу Брюс Герберт та Вів’єн Мілліган, професор Оксфордського університету Гетін Девісон та ін. [4]. В Україні вивченням та освітленням цих питань займаються ООН та місцеві органи влади. Дослідженню по тому, як працює програма доступного житла у світі та в Україні присвятили статтю й видання «Хмарочос», яке висвітлює теми розвитку великих міст України [5]. У роботі В. Абизової та Н. Остапчук з назвою "Особливості дизайну інтер'єру соціального житла малої площі" [62] розглянуто аспекти формування інтер'єру в житлах соціального призначення із обмеженою площею, а також виконано аналіз наукових досліджень, присвячених функціональній організації приміщень цього типу. У статті І.П. Гнесь «Доступне житло: задачі оптимізації типологічної структури квартирного фонду» [63], аналізує ситуацію із формуванням доступного житла в Україні. За результатами спеціальних соціологічних досліджень було визначено різні варіанти вирішення

проблеми доступного житла, яка залежить від загальної площі квартири, її вартості, способу оплати та фінансових можливостей майбутніх жителів.

Усі ці аспекти підкреслюють важливість соціальної відповідальності у дизайні інтер'єру для створення житла, яке не тільки доступне за ціною, але те, що сприяє сталому розвитку дизайну та загальному благополуччю суспільства України, поширення ідей дизайну інтер’єру серед населення.

Мета дослідження полягає у тому, щоб визначити та розглянути особливості формування інтер’єрів доступного житла з точки зору соціальної відповідальності дизайну для досягнення комфортного та функціонального середовища, щоб допомогти людям дізнатися більше про дизайн інтер’єру. Відповідно до мети дослідження, були сформульовані наступні завдання:

- Висвітлити особливості формування та умеблювання доступного житла
- Дослідити аналоги реалізованих інтер’єрів доступного житла в контексті соціальної відповідальності дизайну
- Визначити основні якості соціально відповідального дизайну
- Проаналізувати основні риси доступного житла, що формується з урахуванням його особливостей
- Дослідити планування та композиційні рішення інтер’єрів доступного житла
- Проаналізувати методи реновації вживаних меблів
- Розглянути вплив інтер’єру доступного житла на самопочуття людини
- Виявити оптимальну середину між якістю та вартістю матеріалів в інтер’єрі доступного житла
- Визначити фактори, що впливають на довговічність стилів інтер’єру
- Проаналізувати доступні на ринку екологічні оздоблювальні матеріали
- Визначити методи і норми проєктування житлових приміщень невеликих площ

- Виявити методи збереження естетичних цінностей в інтер’єрі доступного житла
- Проаналізувати особливості умеблювання доступного житла
- Розробити інтер’єр на основі даних досліджень.

Об’єкт дослідження – інтер’єри житлових приміщень, які підлягають під категорії програми доступного житла.

Предмет дослідження – особливості формування інтер’єру та умеблювання доступного житла.

Методи досліджень дозволяють отримувати об'єктивну та обґрунтовану інформацію, яка служить основою для прийняття дизайнерських рішень та розробки проєктів. Різні методи дозволяють краще вивчати вимоги та потреби мешканців житла та задовольнити їхні очікування задля покращення якості та доступності житла для різних соціальних груп населення. Щоб зібрати всю необхідну інформацію для проведення наукового дослідження в сфері проєктування та умеблювання інтер’єрів доступного житла було обрано наступні методи досліджень:

- Метод аналізу та синтезу
- Метод аналогії
- Метод спостереження
- Метод порівняння
- Метод опису
- Метод мозкового штурму
- Метод дизайн-концепції
- Метод моделювання
- Візуально-графічний метод
- Метод абстрагування
- Метод огляду

Наукова новизна полягає у:

- Висвітлення особливостей проєктування інтер’єру та умеблювання доступного житла.
- Розширення аналізу сучасних тенденцій в розвитку будівництва доступного житла на основі досвіду проєктування розвинених країн.
- Поглиблення дослідження впливу місця розташування житла на його доступність для людей з низьким та середнім рівнем доходу.
- Поглиблення у тему поширення дизайну серед більших мас населення як метод розвитку цієї галузі та будівництва доступного житла.
- Поглиблення у планування та композиційні рішення інтер’єрів доступного житла із врахуванням принципів еклектики.
- Висвітлення потреб у впровадженні соціальних майстерень як додаткової допомоги для соціалізації людей на новому місці.
- Висвітлення методів впровадження вживаних меблів в інтер’єри доступного житла як особливість умеблювання.

Практична цінність отриманих результатів. Об'єктом розгляду цього дослідження є теоретичне та практичне використання в галузі дизайну інтер'єру та умеблювання доступного житла для людей, які потребують підтримки. Результати дослідження мають на меті досягнення гармонії між доступністю та естетичним наповненням цього простору, а також подолання стереотипів, що дизайн є предметом розкоші.

Обсяг та структура дослідження. Дипломна магістерська робота складається з теоретичної частини, яка містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, ілюстрації.

Апробація результатів дослідження: здійснювалась протягом 2023 року. Основні положення були опубліковані в тезах «ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА» на V Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну: Перспективи розвитку дизайну архітектурного середовища» (27.04.2023) (див. Додаток Б), а також у тезах «РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДИЗАЙНУ В СТВОРЕННІ ДОСТУПНИХ

ЖИТЛОВИХ ПРОСТОРІВ» на IX Міжнародній науково-технічній конференції «Архітектура історичного Києва. Інноваційні технології в архітектурі та дизайні» (15-16.11.2023) (див. Додаток А).

РОЗДІЛ 1 ПЕРЕДУМОВИ ТА СТАН ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА

1.1. Визначення основних понять та підходів, пов'язаних зі створенням інтер'єрів доступного житла

Поняття «доступне житло» означає, що мешканець сплачує 30% або менше свого загального доходу на придбання житла, включаючи комунальні послуги. Термін "доступне житло" часто використовується неофіційно для опису житлової допомоги для осіб із низьким рівнем доходу, таких як ваучери на житло чи спеціальні будинки, призначені для жителів, які заробляють менше, ніж є стандартний рівень доходу для даної місцевості. Хоча визначені 30% від доходу можна розглядати як орієнтир на отримання доступного житла, більшість сімей фактично витрачають набагато більше на свої житло та комунальні послуги, а отримання допомоги для покриття цих високих витрат чи може варіюватися. В Україні більшість сімей витрачають від 80% свого доходу на житло, що говорить про невисокий рівень доходів. На доступне житло можуть претендувати різні соціальні та економічні групи населення, незалежно від їхнього статусу, доходів, фізичних можливостей та інших факторів, адже всі ці фактори різняться від країни до країни та багато в чому залежать від того на скільки та чи інша країна розвинена в економічному та інших планах. [8] Серед факторів, що визначають доступність житла є економічні, суспільні та політичні (Рис.1.1). Вартість землі зазвичай зростає у місцях, що наближені до центру, у той час як витрати на міську інфраструктуру нижчі в центрі, порівняно з новими майданчиками на периферіях. Перебування ближче до соціальної інфраструктури (школи, лікарні тощо) змушує людей менше їздити, що призводить до економії витрат на паркування та щорічних витрат на паливо. Державна політика, зонування, щільність, висотність та інші норми впливають на доступність. Кредитні та відсоткові ставки, вартість попереднього продажу, ринкова динаміка попиту та пропозиції. Багатоквартирне житло відносно дешевше будувати та обслуговувати на квадратний метр, ніж окремі сімейні будинки [16].

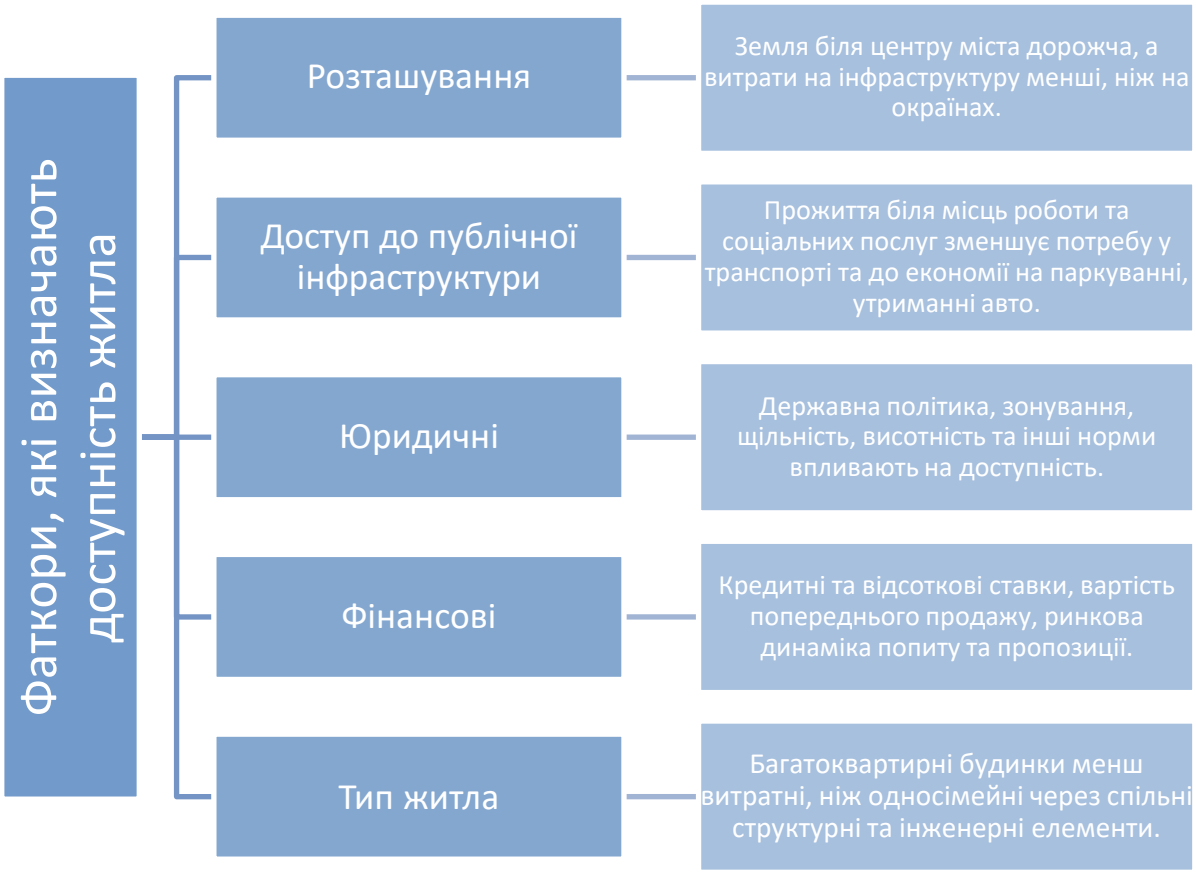

Рис.1.1.1 Фактори, які визначають доступність житла

Доступне житло – це широка та складна тема, яка переплітається з багатьма дисциплінами, включаючи фінанси, економіку, політику та соціальні послуги тощо та як і будь-яка державна програма зростала та змінювалася залежно від економічних, соціальних, культурних і політичних обставин часу [7] . На початку 20 ст. найбільший внесок в розвиток доступного житла зробили США. Тоді було створено програми та агентства, які, в свою чергу, привели до створення федерального департаменту, що тепер відомий як HUD. Все розпочалося на початку 1930-х років із програм будівництва та фінансування, які мали на меті полегшити деякі житлові труднощі, спричинені великою депресією. Законом Конгресу в 1934 році було створено Федеральну житлову адміністрацію, яка зробила володіння житлом доступним для ширших верств населення завдяки створенню програм іпотечного страхування. Ці програми зробили можливим низькі початкові внески та довгострокові іпотечні кредити, які вже є звичайною справою сьогодні, але на той час це було щось абсолютно новим та інноваційним.

У 1937 році в США був прийнятий Закон про житло, який мав на меті задовольнити житлові потреби малозабезпечених людей за допомогою державного житла. У той час житловий фонд країни переважно був дуже поганої якості. Невідповідні житлові умови, такі як відсутність гарячої води, були звичним явищем для бідних сімей. Державне житло було значним покращенням для тих, хто мав право його отримати. У той же час після Другої світової війни міграція з центрів у передмістя означала занепад міст. Були розроблені федеральні програми для покращення міської інфраструктури, що часто означало повне знищення районів і житла, хоч часто й низькоякісного житла, в якому були іммігранти. У 1965 році Конгрес підняв питання житлового будівництва перед агенцією федерального уряду на рівні кабінету міністрів, створивши HUD, яке замінило Агентство фінансування житла та дому. HUD — не єдине федеральне агентство, яке розпочало житлові програми у відповідь на проблеми Великої депресії. Міністерство сільського господарства США намагалося вирішити проблему поганих житлових умов фермерів та інших сільських жителів шляхом створення в 1935 році адміністрації переселення. Програми міністерства сільського господарства США покращили як доступ до житла, так і якість житла для бідних жителів сільської місцевості.

Починаючи з кінця 1950-х і продовжуючи до 1960-х, Конгрес створив ряд програм, які залучали приватні інвестиції для створення нового доступного орендного житла. Загалом ці програми передбачали низькі процентні ставки або інші субсидії для приватних власників, які купували чи відновлювали житло для оренди за доступними ставками. Зростання цих програм приватної власності призвело до буму будівництва доступного житла в 1970-х роках. Закони про громадянські права в США 1964 і 1968 років включали положення про житло, спрямовані на запобігання дискримінації представників незахищених класів у приватному чи державному житлі. Різні президентські адміністрації різною мірою віддавали перевагу цим положенням про справедливе житло, але їхнє існування забезпечило важіль для прихильників, які прагнуть розширити доступ до доступного, гідного житла, особливо для людей кольору.

У 1980-х і 1990-х роках відбулася хвиля будівництва приватного доступного житла, які вирішили «відмовитися» від державних програми. Некомерційні забудовники доступного житла, місцеві урядовці, некомерційні правозахисні організації та орендарі з низьким доходом організувалися, щоб зберегти цей зникаючий запас доступного житла, використовуючи будь-яке фінансування, яке їм було доступно.

Національний закон Кренстона-Гонзалеса про доступне житло 1990 року створив Комплексну стратегію доступного житла (КСДЖ), яка зобов'язувала юрисдикції визначати пріоритети житлових потреб, щоб краще визначати, як розподіляти різні пакетні гранти, які вони отримують. КСДЖ є законодавчою основою поточного зобов'язання Консолідованого плану. Кренстон-Гонзалес також створив програму HOME, яка надає державним і місцевим органам влади пакетні гранти на житло. Крім того, NAHA створила програму Section 811, яка надала виробничі та операційні субсидії некомерційним організаціям для проживання людей з обмеженими можливостями. Окрім змін у структурі багатьох федеральних житлових програм, за понад 30 років не було зроблено жодних значних інвестицій у нове житло, доступне для людей з найнижчими доходами, і все ще існує велика нестача житла, доступного для цієї верстви населення. З моменту створення програм Розділу 8 на початку 1970-х років жодна нова федеральна програма не має глибокого орієнтування на доходи, необхідного для задоволення потреб населення. [6]

Загалом історії виникнення доступного житла передують декілька важливих етапів (Рис.1.1.2):

1. Ранні підходи до соціального житла. Потреба в доступному житлі з часом ставала все більш актуальною, особливо коли у великих містах формувалися бідні квартали з поганими умовами проживання. У XIX - XX століттях були запропоновані різні підходи до розв'язання цієї проблеми, включаючи будівництво "громадських житлових будинків" та інші соціальні проєкти.

2. Розвиток соціального житла в XX столітті. У XX столітті були введені більш системні програми соціального житла в багатьох країнах, зокрема в США та Великобританії. Після Першої світової війни з'явилися перші спеціалізовані програми для ветеранів, що збудували основу для майбутніх програм соціального житла.
3. Розширення доступного житла в післявоєнний період. Після Другої світової війни багато країн розпочали масштабні програми будівництва соціального житла для військових ветеранів. У США, наприклад, був прийнятий Закон про житло для ветеранів, який сприяв будівництву будинків для військовослужбовців.
4. Сучасні підходи до доступного житла: У сучасному світі доступне житло включає в себе різні підходи, включаючи соціальне житло для найбільш потребуючих, участь приватних розробників у програмах доступного житла, енергоефективні рішення та інклюзивний дизайн для всіх так й іпотека житла під певні відсотки. Країни розробляють власні стратегії та програми, щоб забезпечити населення доступним житлом.

Незважаючи на досягнення в галузі доступного житла, багато країн стикаються з викликами, такими як зростання цін на житло та його дефіцит. Розвиток цієї сфери продовжується, з орієнтацією на створення житла, яке було б доступним для всіх шарів населення.

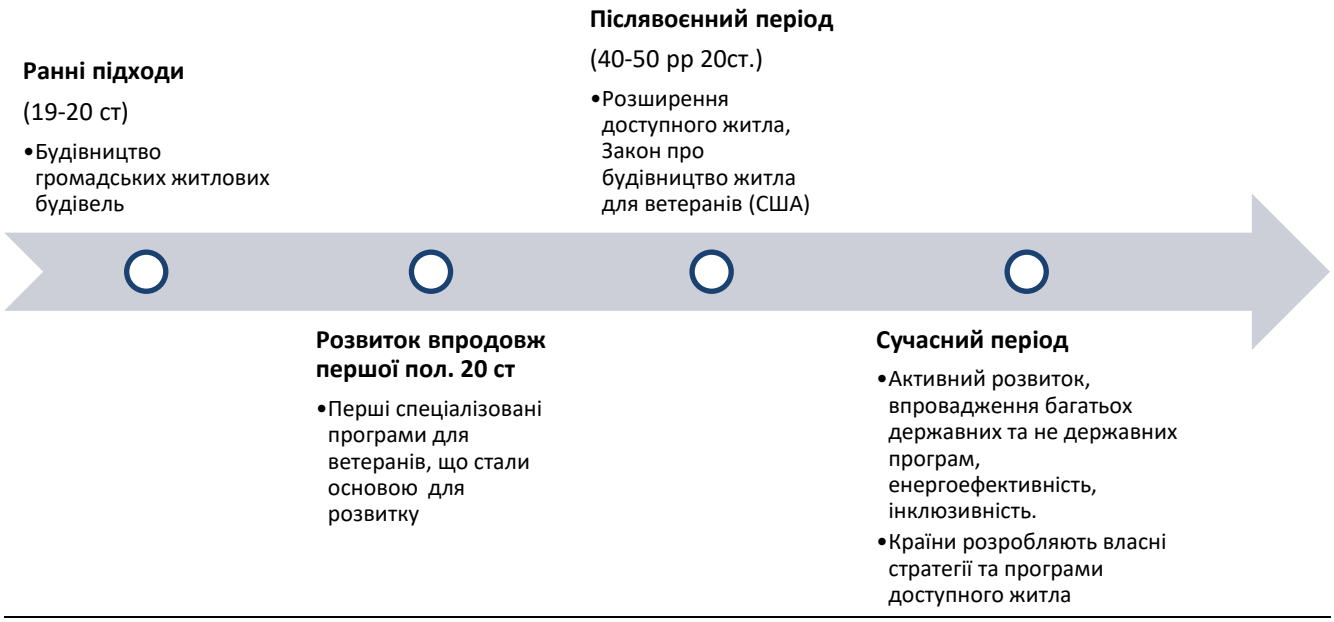

Рис.1.1.2 Періодизація історії виникнення доступного житла

Разом з розвитком будівництва зросла й соціальна відповідальність за такі проєкти, тому в дизайні виникло таке поняття як «соціальна відповідальність дизайну», що багато в чому пов'язується з доступним житлом. Поєднання проєктування доступного житла та соціально відповідального дизайну сприяє створенню більш справедливого та людяного суспільства, де кожен громадянин має право на якісне житло та здорове оточення.

Поширення доступності дизайну інтер'єру для більших мас населення може бути досягнуто за допомогою розробки інтер'єру, який враховує потреби різних груп населення, включаючи людей з обмеженими можливостями, літніх людей, дітей тощо. Важливо поширювати інформацію про доступність дизайну громадськості, адже саме звичайні люди є головним споживачем доступного житла та грають важливу роль у створенні попиту на такий дизайн. Історія відповідального дизайну є історією розвитку та зростання усвідомлення важливості соціальних та екологічних аспектів у дизайні, а також бажанням дизайнерів сприяти створенню кращого та більш справедливого світу через свою роботу. У середині XIX століття виникають перші прояви соціального дизайну. Один з прикладів – Віліям Морріс, який підтримував мистецтво та майстерність, заснувавши компанію Morris and Co [38]. Ця компанія виробляла різноманітні товари, такі як текстиль, кераміка, вітражі, гобелени та шпалери, використовуючи

машини та фабрики, у середньовічному стилі. Крім цього, він заснував Рух мистецтв і ремесел, що підтримував ручну роботу у виробництві кераміки, текстилю, меблів та книг, яке було спрямоване на виправлення соціальних та моральних нерівностей у сфері фабричної промисловості. Вже під час індустріальної революції дизайн починає відігравати важливу роль у створенні зручних та безпечних робочих умов для фабричних робітників. Питання дизайну меблів, робочого обладнання та простору стають все більш актуальними. Після Другої світової війни зростає свідомість важливості соціальних та екологічних аспектів у дизайні. Дизайнери та архітектори починають розглядати можливості створення комфортних житлових умов та інфраструктури для ветеранів, великих родин, та інших груп, які потребують особливої уваги. У 1960-70-х роках на фоні росту екологічної свідомості виникає рух за сталу архітектуру та дизайн, спрямований на зменшення впливу людей на природне середовище та забезпечення збалансованих, здорових просторів для життя. У сучасному світі соціально відповідальний дизайн зосереджений на багатьох аспектах, включаючи доступність житла для всіх, інклюзивний дизайн, енергоефективність, використання відновлюваних матеріалів та зменшення відходів. Дизайнери розробляють проєкти, які враховують потреби та права всіх громадян, включаючи людей з обмеженими можливостями, літніх громадян та інші вразливі групи.

Поширення доступності дизайну інтер'єру для більших мас населення вимагає спільних зусиль громади, дизайнерів, уряду та бізнесу. Поширення дизайну це важлива місія, адже творча діяльність може мати значний вплив на психіку людини. Творчість надає людині можливість виразити свої емоції, навіть якщо вони важкі чи суперечливі. Комфортне середовище підвищує настрій та дає відчуття захищеності. Добре спроєктований простір може допомогти заспокоїти нерви, знизити рівень стресу та сприяти загальному відчуттю спокою. Творчість допомагає людині краще розуміти себе та свої потреби. Вона може розвивати навички самовираження та підвищити самосвідомість. Важливо залучати людей до покращення своїх осель, це може бути й терапією. Під час творчої діяльності людина може зануритися в стан "потоку", коли вона відчуває глибоку

концентрацію та відсутність відволікань. Успіхи у творчій діяльності можуть підвищувати віру в себе та підсилювати самооцінку.

Висновки до Розділу 1

Доступне житло - це комплексна тема, яка взаємодіє з різними галузями, такими як фінанси, економіка, політика та соціальні послуги. Розвиток таких програм залежить від економічних, соціальних, культурних і політичних умов свого часу.

Першими хто почали впроваджувати такі поняття як «соціальне» та «доступне» житло були США та Велика Британія, тому й досягли в цій сфері високих показників. У XX столітті були введені більш системні програми соціального житла в багатьох країнах, зокрема в США та Великобританії. Після Першої світової війни з'явилися перші спеціалізовані програми для ветеранів, що збудували основу для майбутніх програм соціального житла. Разом з розвитком будівництва зросла й соціальна відповідальність за такі проєкти, тому в дизайні виникло таке поняття як «соціальна відповідальність дизайну», що багато в чому пов’язується з доступним житлом. Поширення доступності дизайну інтер'єру для більших мас населення вимагає спільних зусиль громади, дизайнерів, уряду та бізнесу. Творчість має великий вплив на психіку людини, допомагаючи їй виражати емоції, забезпечуючи комфорт та психологічний спокій. Залучення людей до покращення свого житла визначається як терапевтичний процес, що розвиває навички самовираження та покращує самопізнання. Така творча діяльність сприяє глибокій концентрації та покращує внутрішню гармонію людини.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА

2.1. Закордонний досвід проєктування інтер'єрів доступного житла

Розвинуті країни прагнуть швидко та якісно вдосконалити ситуацію щодо доступності житла. У Європейському Союзі серед лідерів у забезпеченні соціального та доступного житла можна виділити Нідерланди, де частка соціального житлового фонду становить 37%, Данію з показником 22%, Австрію з 20% і Францію з 13% [9].

Найкращою практикою є проєктування житлових комплексів та кварталів із системою розселення, яка передбачає інтегрування доступного житла. У світовій практиці існують приклади доступного житла, яке включає різні типи житла в житлових комплексах. Наприклад, проєкт доступного житла в Нью-Йорку від Office for Design & Architecture, який передбачає створення 2000 нових квартир, з яких 796 належать до фонду доступних квартир, а 696 призначені для сімей з середнім рівнем доходу. З них 100 одиниць призначено для людей похилого віку, які відповідають певним фінансовим критеріям. Крім того, проєкт включає створення близько 1860 квадратних метрів нових комерційних приміщень із запланованими приміщеннями під дитячий садок, медичний заклад, тренажерний зал, художні галереї, студії йоги та нові ресторани, а також 9300 квадратних метрів нового громадського простору, призначеного для паркування, фітнес-центру, зберігання велосипедів, оглядової тераси та дитячої ігрової кімнати [10]. (Рис.2.1.1)

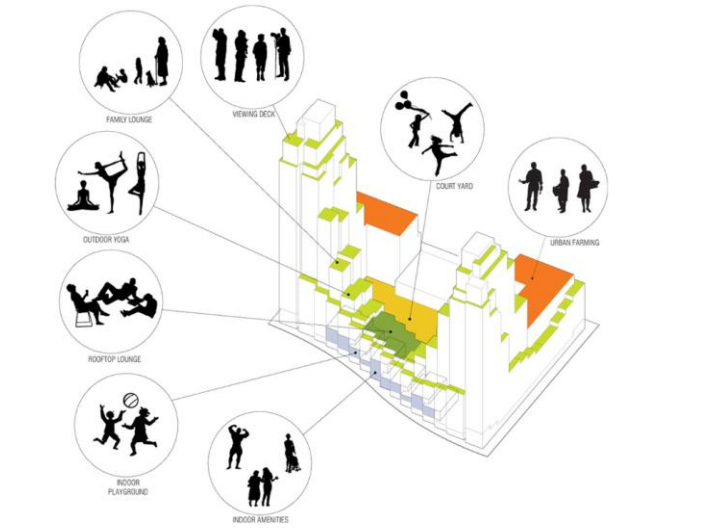

Рис.2.1.1 Проєкт доступного житла в Нью-Йорку від Office for Design & Architecture [10]

Інший приклад це французький проєкт, який включає 138 житлових одиниць соціального житла, спроєктованих архітектурними бюро SUD Architectes та ITAR Architectures. Він служить прикладом соціального та доступного житла з інтеграцією офісів, магазинів, приміщень громадського обслуговування та загального користування [11].

Облаштування інтер'єрів соціального житла має ряд схожостей із доступним житлом. Сучасне соціальне житло в Європі відходить від буденних, сірих, позбавлених індивідуальності будівель та інтер'єрів. Нові простори мають орієнтир на людей різних категорій та віку, різниться житло також і за рівнем доходів майбутніх жителів. Вже на стадії проєктування будинку передбачається естетичні громадські простори та використання перших поверхів як не житлових, під магазини тощо. В проєкті паризького бюро LAN архітектура та інтер'єр були адаптовані під потреби майбутніх потреб сімей. Для яких було збудовано 4 житлових блоки на 30 сімей. Цікавою особливістю проєкту є те, що обробку кожної з квартир розроблялась спільно з майбутніми власниками, тому всі простори є виключно індивідуальними (Рис.2.1.2) [12].

Рис.2.1.2 Інтер’єр соціальної квартири в проєкті паризького бюро LAN [12]

Зокрема, в Берліні є вже близько 150 аналогічних проєктів з аналогічною якістю та притаманні районам Пренцлауер-Берг і Мітте.

У Франції ж уже відмовилися від зведення окремих спальних районів під соціальне житло на околицях міста та будують доступне житло в межах історичного центру. Це і соціальний житловий будинок на вул. Годфруа Кавеньяка в XI окрузі, і екстравагантна добудова реконструйованого будинку за проєктом Анн Деміан, Руді Річотті, Франсис Солера і бюро LIN в елітарному XVI окрузі - прямо навпроти вілли Монморансі (Рис.2.1.3) [13].

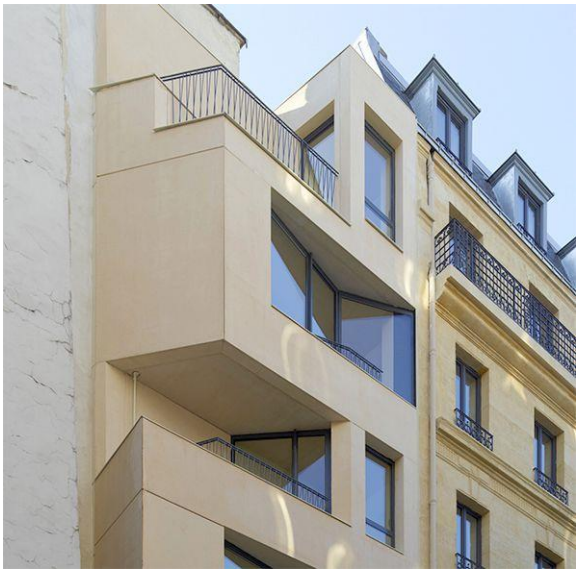

Рис.2.1.3 Зовнішній вигляд соціальної квартири в реконструйованому будинку, Франція [13]

У 2013 році будівельна спільнота R50 спорудила спільний будинок у берлінському районі Кройцберґ. Щоб реалізувати мету спільноти – жити разом у місті, – архітектори і забудовники спроєктували житловий будинок із різноманітними спільними площами. Проєкт став можливим завдяки тому, що місто Берлін надавало будівельним групам земельні ділянки для ущільнення існуючих житлових кварталів. Так з'явилась можливість придбати земельну ділянку в центрі міста за доступною ціною. Щоб ще більше знизити вартість будівництва, у цьому випадку відмовились від високого стандарту оздоблення (Рис.2.1.4). За рахунок цих заощаджень було створено вільний простір для різноманітних спільних приміщень. [13]

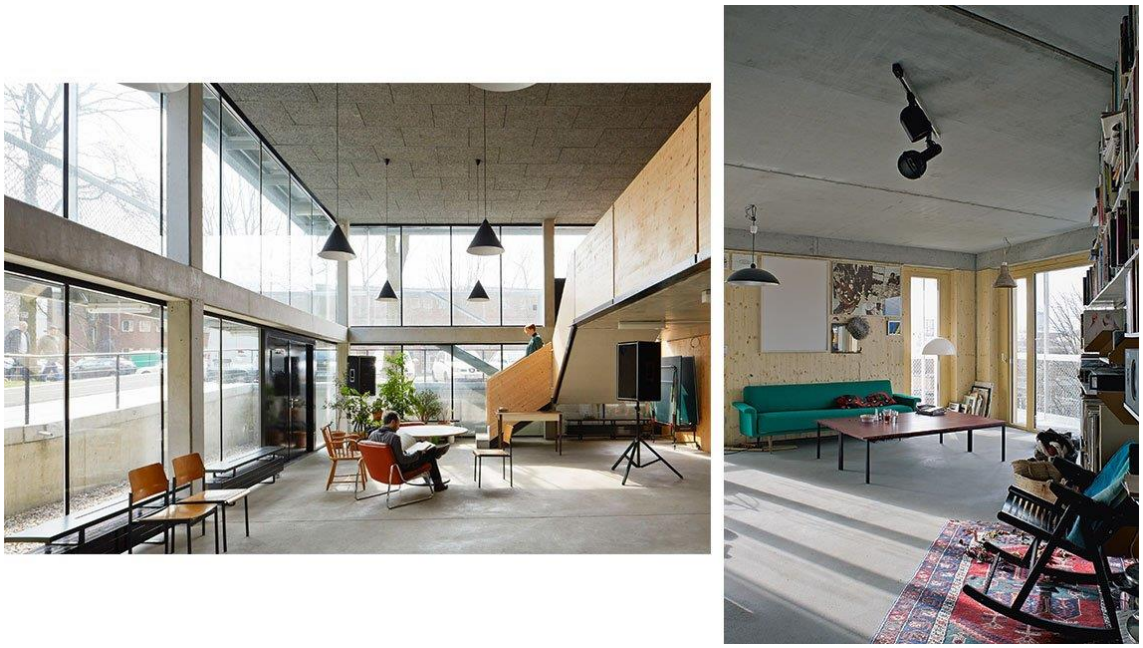

Рис.2.1.4 Інтер'єр квартири у берлінському районі Кройцберґ [13]

Віденські проєкти-близнюки складаються з двох кореспондуючих будівель: одна – з цікавими, добре розпланованими прибутковими квартирами, друга – для будівельної групи з вражаючою функціональною і соціальною внутрішньою організацією. Не часто побачиш житлові будинки, які мали б настільки різноманітні функціональні перші поверхи і раціонально організованими, відкритими і комунікативно облаштованими спільними приміщеннями (Рис.2.1.5). Спектр їхніх призначень сягає від спільної кухні до ігрових кімнат для дітей,

приміщень для зборів і майстерень, спільного складу. Додатковою позитивною особливістю усіх цих приміщень є те, що всі вони мають прямий вихід назовні. [13]

Рис.2.1.5 Зовнішній вигляд будинку та інтер’єр соціального житла, Відень [13]

Завдяки новим міським будинкам від початку нового століття відбувається процес комплексної санації архітектури, збудованої у 1960-х роках в районі Амстердам-Остдорп. Мета – через стратегічне знесення і перебудову наявних, дуже одноманітних житлових будинків, створити більш диференційований, індивідуальний житловий простір для середнього прошарку населення (Рис.2.1.6). Наявний у розпорядженні бюджет будівництва відповідає звичайному нідерландському стандарту. Щоб не виходити за рамки кошторису масштаб було скорочено до прийнятного мінімуму. Тому квартири у порівнянні зі стандартними мають на 20% менше фасаду. До того ж, горизонтальна проекція плану будинку на 30% більш видовжена, ніж зазвичай. Завдяки цьому всередині будинку з’являється багато «дешевих квадратних метрів» і створюється дуже енергоефективна структура [13].

Рис.2.1.6 Зовнішній вигляд та інтер’єр нових соціальних будинків у Амстердамі [13]

Доступне житло для робітників Evan Station Lofts в місті Денвер, штат Колорадо, США розташоване на транзитній станції в комплексі з різним рівнем доходу, де бажали б жити більшість. Evans Station Lofts — це п’ятиповерховий комплекс із 50 квартирами та 2 164м^2 торгових і комерційних площ (Рис.2.1.7). Цей проєкт є вже другим будинком для сімей з низьким рівнем доходів. Будівля знаходиться на існуючій станції трамваю в Денвері, що досить комфортно для переміщення містом [40].

Рис.2.1.7 Зовнішній вигляд доступного житла для робітників в Денвері [40]

Потреба в доступному житлі поширюється на все суспільство, від тих, хто має найнижчі доходи і до молодих спеціалістів та сімей, які колись належали до середнього класу. Процвітаючі міста різних країн зіткнулися із такими проблемами як підвищення рівня вартості житла та дефіциту пропозицій.

Грандіозні проєкти державного житла 1950-х і 60 -х років швидко старіють, вимагаючи масштабної реабілітації або повної реконструкції, такі міста, як Лондон, Амстердам, Торонто та Ванкувер, почали думати над нарощуваннням виробництва нових методів доступного житла. Каракушевич, один із 50 призначених мером Лондона Садік Ханом захисників дизайну є співавтором трактату « Соціальне житло: визначення та приклади дизайну» [41]. Він виступав за просування гуманістичного, доступного дизайну житла замість абстракціонізму та авангардної ідеології попереднього покоління. Таке мислення нещодавно заклали й в ухвалену муніципальну політику Лондона. Президент і генеральний директор Корпорації економічного розвитку Нью-Йорка Джеймс Патчетт у звіті « Дизайн Нью-Йорка: якісне доступне житло» пише, що бажає створити світ, в якому люди ходили б біля будівлі і навіть не здогадувалися, що це доступне або соціальне житло [42]. Такі програми як Нью-Йоркська спрямовані на створення житла призначеного для людей із низьким і середнім рівнем доходу, а також для певних цільових груп населення, наприклад для людей похилого віку. Механізми отримання житла включають традиційні субсидії на орендну плату, різні форми іпотечної допомоги для доступного житла, кооперативи, а також житлові комплекси, побудовані на міській землі [43]. На основі таких інноваційних проектів видання Azure описали ключові принципи, за якими варто проектувати успішне доступне житло, ось декілька з них:

- *Забезпечення демографічної інтеграції*. У багатьох містах, де проводиться реконструкція застарілих соціальних житлових комплексів ключовим принципом є створення проектів з різними рівнями доходу та формами володіння: від субсидованих квартир до ринкової оренди та власності. Мета – уникнути ізоляції та стигматизації, що характерно для деяких соціальних житлових проектів минулого. Приклади таких ініціатив включають лондонський Kings Crescent Estate та бруклінський Navy Green.
- *Створення місць працевлаштування*. У багатьох соціальних житлових комплексах післявоєнної ери в Північній Америці та Європі раніше

було майже відсутнє проектування інфраструктури, що призводило до створення окремих закритих ділянок. Проте сучасні проекти доступного житла включають різні торговельні простори, сприяючи створенню робочих місць для мешканців. Наприклад, проект Peninsula у Бронксі об'єднує субсидоване житло з громадськими та комерційними зручностями, легкою промисловістю та відкритими громадськими просторами, створюючи майже 200 постійних робочих місць [43].

- *Гнучкий дизайн.* У Гамільтоні, Онтаріо, проект 468-476 James Street North, розроблений OFFICEArchitecture та SvN Architects and Planners, пропонує новий підхід до доступного житла, намагаючись відтворити гнучкість робітничих кварталів початку 20-го століття. Замість стандартних планів поверхів, власники можуть купувати "ділянки" та збирати квартири різних розмірів. Будівля буде модульною, дозволяючи власникам змінювати розмір квартир в залежності від потреб. Проект прагне створити гнучке житло, доступне для різних фінансових можливостей, і відображає тенденцію до змішаного використання простору та гнучкості в архітектурі доступного житла.
- *Інтеграція громадських зручностей*. Проект Wohnprojekt Wien віденського кооперативу Einszueins Architektur об'єднує доступне житло з екологічним дизайном та місцевою їжею. Зосереджений на зв'язках із сусідніми районами, він включає громадські сади, кімнати для зберігання їжі та продуктовий кооператив. Проекти, такі як Daniels Spectrum в Торонто та Railside at the Forks у Вінніпеґу, втілюють підхід до доступного житла, який враховує зв'язки із навколишнім середовищем та надає перевагу гнучкості у плануванні та висоті будівель. Також відзначається змінений підхід до дизайну першого поверху та фасадів, щоб відповідати сусіднім будівлям та покращити інтеграцію в міську структуру.

- *Проєктування з урахуванням майбутнього обслуговування*. У розробці нових проектів громадського житла важливою стає стійкість у широкому розумінні, що включає ефективне використання нерухомості та енергоефективність. Переробка церковної власності та використання таких рішень, як пасивний дизайн та інші енергоефективні технології, допомагають знизити витрати на будівництво та експлуатацію. З історичного досвіду виділяється важливість довгострокового обслуговування, особливо після переходу муніципального житла в приватну власність, що призвело до політичної активності мешканців та покращеного технічного обслуговування для уникнення проблем.
- *Соціальне житло ключова частина містобудування*. У Відні успішно реалізована модель соціального житла, доступного для близько 80% населення, яка обмежує спекуляції та фіксує орендну плату на рівні 30% доходу мешканця. Ця модель історично виникла в 1920-х роках і включає податки на нерухомість, контроль орендної плати та обмеження земельної спекуляції. Віденські муніципальні органи будують щорічно приблизно 9000 нових житлових одиниць. Модель стала зразком для інших міст, які також впроваджують ініціативи для будівництва соціального.

За результатами конкурсу доступного житла в Сан-Франциско в 2020 році перше місце отримали Мартін Преторіус і Рафаель Трішлер з Південної Африки за проект «Rethinking Row-houses and Apartment Blocks» [44]. Учасники мали завдання зробити доступнішим одне з найдорожчих міст у світі. Модульна система переможців мала на меті більш ефективно використовувати простір, а також озеленити місто. Будинок складається із окремих будинків, кожен з яких представляє модуль, які при складанні можуть перетинати навіть головні вулиці, утворюючи міст (Рис.2.1.8).

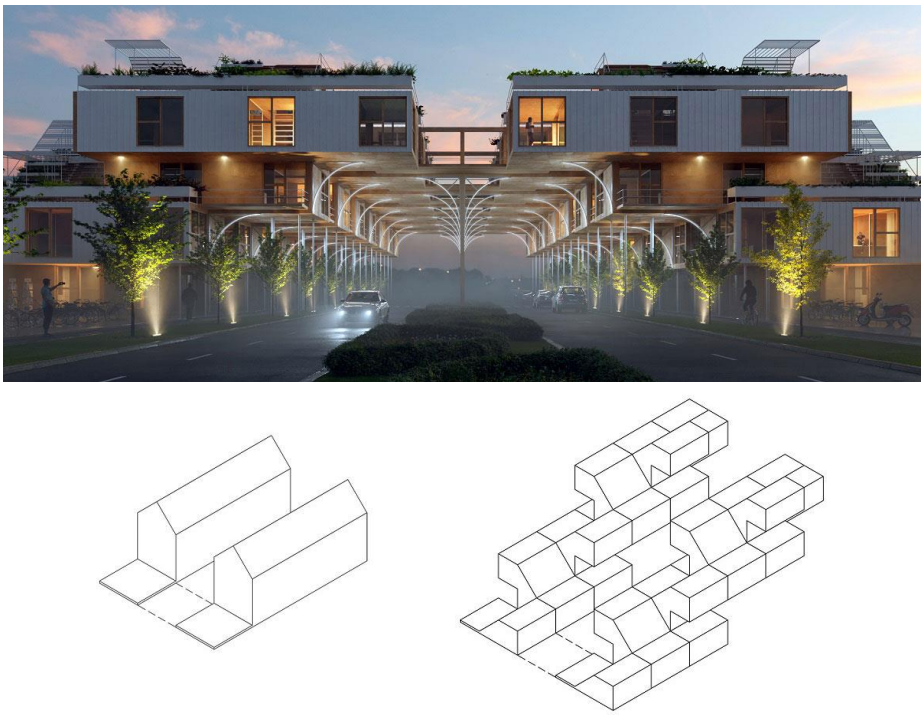

Рис.2.1.8 Екстер’єр та ідея модульності проекту, що переміг в конкурсі доступного житла Сан-Франциско, 2020р. [44]

Планування модульного будинку обмежується розмірами модулю, тому наповнення простору доволі мінімалістичне та містить все необхідне для комфортного життя (Рис.2.1.9).

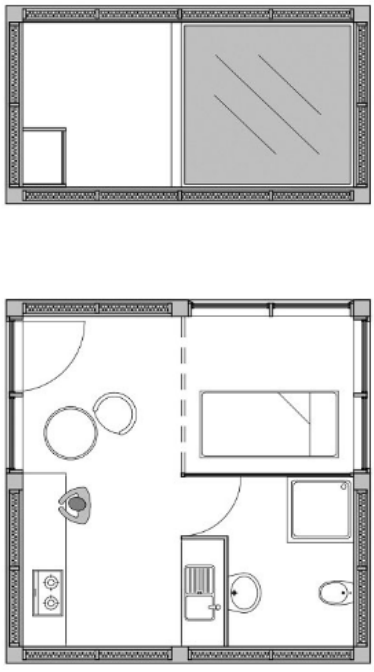

Рис.2.1.9 Планування модульного будинку, що переміг в конкурсі доступного житла Сан-Франциско, 2020р. [44]

З 1960 року в Сінгапурі побудовано мільйон квартир, з яких 82% населення використовують програму для доступного та соціального житла. Ініціатива, що спочатку була спрямована на швидке будівництво дешевого житла з часом змінилася, розширивши варіанти квартир аж до п'ятьох спалень. Останнє покоління доступного житла пропонує більш гнучкий і привабливий простір, де інтер'єр стає фокусною точкою. Нові підходи до планування включають відкриті простори, розсувні панелі, роблячи площу більш гнучкою і світлішою. Такі дизайнери інтер'єрів як Voilà, Space Sense та Free Space Intent, допомагають створити покращений спосіб життя через творчий підхід до меблів, відкритого планування та сучасних рішень [45]. Сінгапурські дизайнери інтер'єрів найбільше оперують простотою та мобільністю меблів, розбавляючи це яскравістю кольорів. Зміни в кухнях та ванних кімнатах відхиляються від традиційних норм. Стиль досить різносторонній: від мінімалізму до поп-іронії. В основному спокійна колірна палітра інтер’єрів підкреслює мінімалістичний підбір меблів, та простори в будь-якому разі мають контрастну фокусну точку у вигляді елементу обладнання. Такі нові концепції дизайну створюють цікаві простори. Free Space Intent свої роботи називають у стилі комфортний контемпорері (Рис.2.1.10) [46].

Рис.2.1.10 Інтер’єри доступного житла від Сінгапурського агентства Free Space Intent [45]

2.2. Доступне житло в Україні

Кожен може зіткнутися з фінансовими проблемами,а отже і з придбанням житла, тому в різних країнах світу та в Україні існує підтримка для громадян у вигляді соціального та доступного житла. В кожній країні це ціла система, що має свої власні категорії отримання, можливості та стандарти нерухомомсті. В різних регіонах таке житло має різне планування та оздоблювальне рішення, тому надалі будуть розглядатись різні системи, досвід будівництва такого житла в Україні в порівнянні з країнами Європи тощо.

Згідно з інформацією Держстату, українські квартири та будинки страждають від перенаселеності в 54% випадків, і 45% жителів проживають у житлах, де не проводили капітальний ремонт. Ексзаступник Міністра регіонального розвитку Лев Парцхаладзе стверджує, що на сьогоднішній день 6 мільйонів українців мають потребу в адекватному житлі. Проте Павло Федорів висловлює сумнів у достовірності цих даних і наголошує, що Міністерство регіонального розвитку припинило збирати статистику більше п'яти років тому. На початку 2015 року в черзі на отримання житла ("квартирні черги") було зареєстровано 650 тисяч сімей та одинаків, які очікували на житлові рішення. [14]

В Україні існують різноманітні державні програми, спрямовані на допомогу громадянам у здійсненні їхнього права на житло. Зокрема, програми, які були запроваджені Державним підприємством "Держмолодьжитло", які включають у себе надання пільгових кредитів, що фінансуються з державного бюджету та власного статутного капіталу установи. Крім того, ці програми частково компенсують відсоткову ставку, запропоновану комерційними банками та надають субсидії у розмірі 30% вартості придбання житла (50% для учасників АТО і ВПО). Також існують спеціальні програми та розпорядження, спрямовані на забезпечення житлом різних категорій населення, включаючи військовослужбовців, працівників залізничних станцій, громадян, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, людей з вадами зору та слуху, ветеранів, вчених НАН України, суддів тощо. Крім державних програм

одним із підходів до вирішення поточної ситуації часто є розгляд зниження процентних ставок для іпотечних кредитів. Наприклад, це було однією з ключових ініціатив у програмі уряду Олексія Гончарука. Прем'єр-міністр висловлював надію, що до 2020 року процентні ставки на іпотечні кредити можуть знизитися до 12-13% річних (Рис.2.2.1) [15].

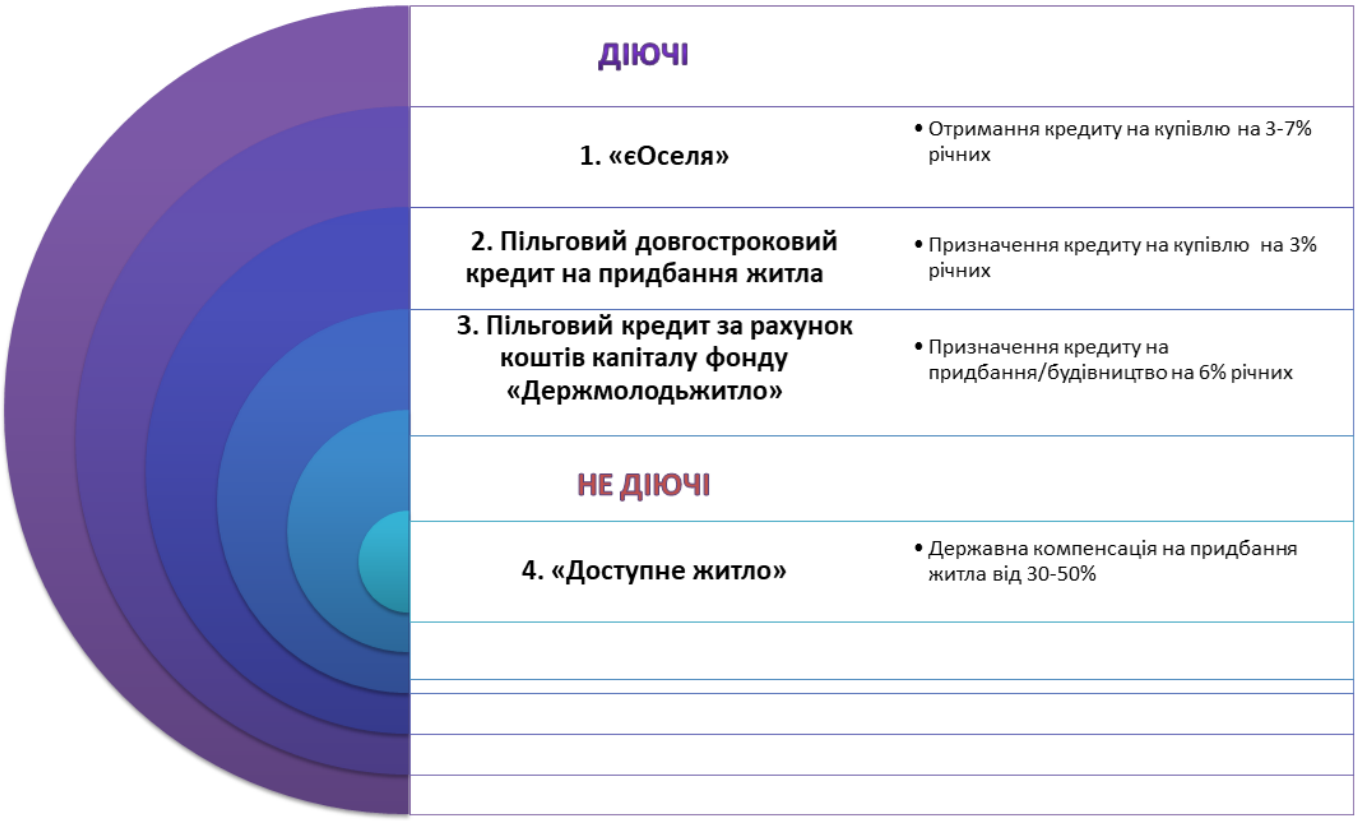

Рис.2.2.1 Діючі та не діючі програми надання доступного житла в Україні [15]

З 1 жовтня 2022 року в Україні також запрацювала державна програма іпотечного кредитування житла єОселя, яка доступна на порталі «Дія». Програма має спрощені умови і ставку 3% для пільгових категорій, а для решти – 7%. На пільгову іпотеку під 3% можуть претендувати (Рис.2.2.2):

- люди віком від 18 до 70 років на дату погашення;
- які належать до однієї з пільгових категорій: кадрові військові, правоохоронці, педагоги, медики, працівники освіти та науковці в державних установах та члени їхніх сімей;
- також детективи і старші детективи Національного антикорупційного бюро, особи рядового і начальницького складу Державного бюро

розслідувань, детективи та особи начальницького складу Бюро економічної безпеки та члени їхніх сімей;

- не мають власного житла або проживають у житлових приміщеннях площею менше ніж 52,5 м², і додатково враховуючи 21 м² на кожного члена сім'ї; або мають власне житло, яке розташоване у районі бойових дій або на тимчасово окупованій території.;
- не беруть участь в інших чинних державних програмах із забезпечення житлом;
- є платоспроможними;
- не фігурують у санкційних списках.

Люди, які можуть претендувати на пільгову іпотеку під 3% (за програмою єОселя)

Віком від 18 до 70 років на дату погашення, та які:

- не беруть участі в інших чинних державних програмах із забезпечення житлом
- є платоспроможними

Які належать до пільгових категорій:

- кадрові військові
- правоохоронці
- педагоги
- медики
- працівники освіти
- науковці в державних установах та їхні сім'ї

А також:

- детективи і старші детективи Національного антикорупційного складу Державного бюро розслідувань
- детективи та особи начальницького складу Бюро економічної безпеки та їхні сім'ї
- не мають власного житла або проживають у житлових приміщеннях площею менше ніж 52,5 м², і додатково враховуючи 21 м² на кожного члена сім'ї; або мають власне житло, яке розташоване у районі бойових дій або на тимчасово окупованій території

Рис.2.2.2 Категорії, які можуть претендувати на пільгову іпотеку за програмою єОселя

Серйозною проблемою, що існує в українському житловому фонді, є його вік та застарілість. На 2018 рік лише 11% населення проживає у будівлях, які були споруджені після набуття незалежності країни. У той же час 45% будівель ніколи не були піддані капітальному ремонту. Наразі лише в Києві існує близько двох тисяч "хрущовок," які є представниками будівель, споруджених у 1950-60-х роках і вже вичерпали свій строк служби або незабаром вичерпають. Саме тому ці будівлі потребують серйозного ремонту або, можливо, навіть знесення з метою побудови нових житлових комплексів [14].

Суть програми "єОселя" полягає в тому, що українці беруть іпотечні кредити у банках, а держава компенсує банкам різницю відсоткових ставок.

Загалом є наступні види житла, які за тою чи іншою програмою можуть бути доступними (Рис2.2.3): односімейний будинок; кооператив або квартира; таунхаус; багатоквартирний будинок; допоміжна житлова одиниця; модульний будинок; мобільний будинок.

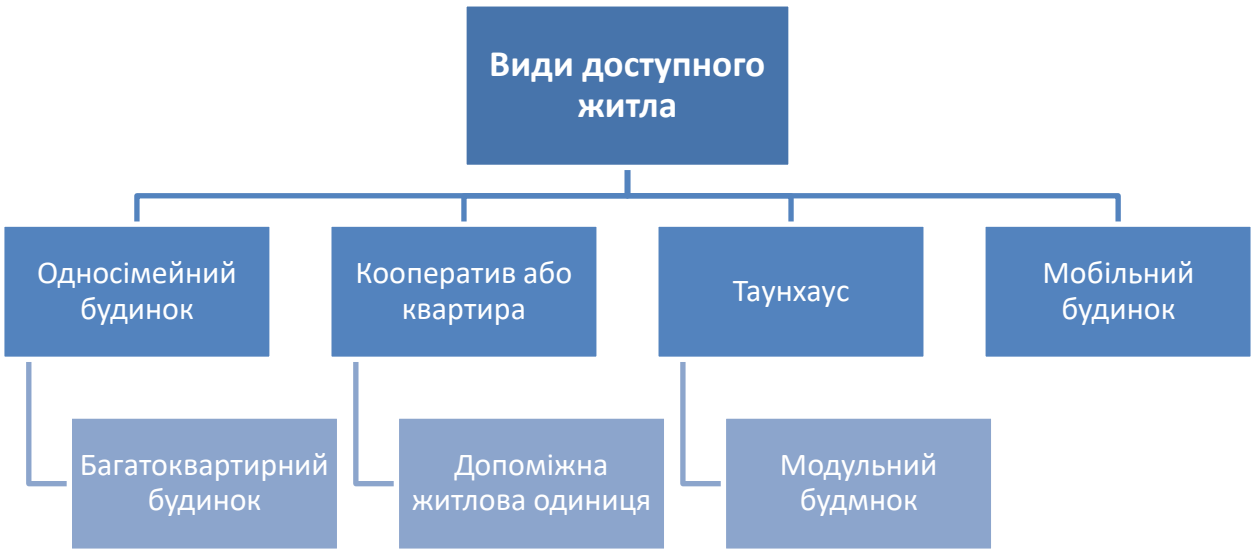

Рис.2.2.3 Види доступного житла (за типом будівництва)

Проте під програму «єОселя» ні таунхауси, ні приватні будинки не підпадають, обирати потрібно серед квартир у багатоповерховому будинку, вік якого повинен бути не більше 10 років. [15] За інформацією від УКРФІНЖИТЛО за програмою «єОселя» станом на 18.10.2023 найбільше житло придбали військовослужбовці та силовики на вторинному ринку (68,6%) або від забудовника (30,5%), (Рис.2.2.4а,б). [3]

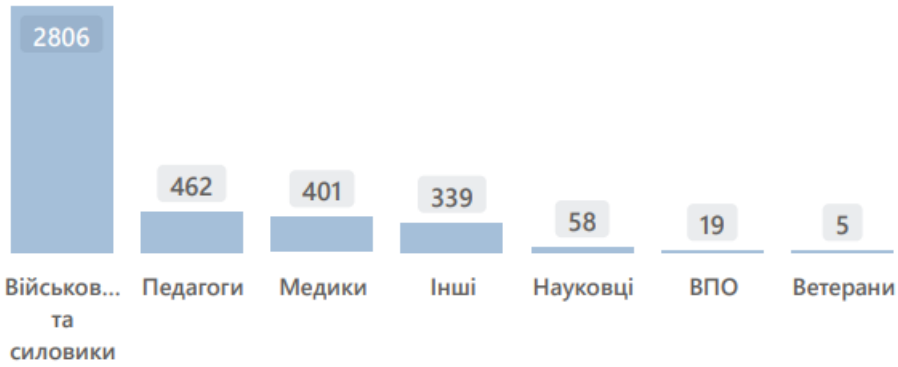

Рис.2.2.4а Статистика УКРФІНЖИТЛО щодо покупців доступного житла за програмою «єОселя» [3]

Рис.2.2.4б Статистика УКРФІНЖИТЛО за програмою «єОселя» [3]

Цьогоріч в Україні проводився архітектурний конкурс на проєкт муніципального житла для людей, які проходять реабілітацію у центрах «Unbroken», на якому перемогло архітектурне бюро Drozdov & Partners [47]. Будинки будуть вважатися комунальною власністю, а матимуть змогу в них проживати люди, що проходять у Львові реабілітацію (Рис. 2.2.5).

Залучення до таких проектів нових архітекторів та дизайнерів за допомогою конкурсів це прекрасна можливість як для спеціалістів, так і для людей, що отримають якісне, комфортне та привабливе житло. Така модель проектування доступного житла повинна розвиватися в Україні, забезпечуючи все більше людей гідних проживанням. Особливо зараз, коли велика кількість українців через війну вже потребують нове та доступне житло.

Рис.2.2.5 Проєкт муніципального житла, Drozdov & Partners, 2023р. [47]

Тож, проаналізувавши поточний стан розвитку доступного житла, його аналоги було структуровано (Рис.2.2.6):

Проєкт доступного житла від Office for Design & Architecture, Нью-Йорк, 2023

Передбачає створення 2000 нових квартир, серед яких 796 належать до фонду доступних квартир, що передбачає інтегрування малозабезпечених сімей в суспільство.

Доступне житло для робітників Evan Station Lofts в місті Денвер, США

П’ятиповерховий комплекс біля станції метро, розташований в транзитній зоні, в комплексі, де є сім’ї з різним рівнем доходу.

Проєкт «Rethinking Row-houses and Apartment Blocks», 2020

Переможець конкурсу доступного житла в Сан-Франциско. Доступність досягається за допомогою спеціальних модулів, з яких складається багатоквартирний гнучкий будинок.

Інтер'єр соціальної квартири, бюро LAN

Архітектура та інтер'єр були адаптовані під потреби майбутніх потреб сімей. Інтер'єр розробляли спільно із майбутніми мешканцями квартир, тому кожна квартира унікальна.

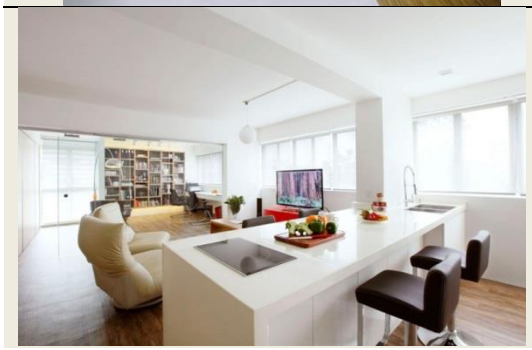
Інтер'єр спільного простору, бюро R50, Берлін, 2013

Простір формувався за рахунок заощаджень на оздоблення, тому за основу для формування стилістики став брутальний бетон.

Інтер'єр нових соціальних будинків у Амстердамі

Видовжена форма приміщень це наслідок скорочення фасаду будинку до оптимального мінімуму, щоб зберегти кошти на будівництво, що й стало головною родзинкою інтер'єру з його вільними приміщеннями та великим вікнами.

Інтер'єр будинку Bukit Merah, бюро Free Space Intent, Сінгапур

Інтер'єр формувався через творчий підхід до меблів, відкритого планування та сучасних рішень. Спокійна колірна палітра інтер'єру підкреслює мінімалістичний підбір меблів, деякі з них є контрастними кольоровими точками в просторі.

Проєкт муніципального житла, Drozdov & Partners, 2023

Переможець архітектурного конкурсу житла для людей, які проходять реабілітацію у центрах «Unbroken», у Львові.

Інтер'єр соціальних квартир на Слобожанщині, 2019

Квартира у новобудові, передбачається, що організовувати простір будуть власники помешкання, тому було зроблено мінімальний уніфікований ремонт.

Рис.2.2.6 Аналоги доступного житла. Закордонний та вітчизняний досвід

2.3. Дослідження існуючої нормативної бази проєктування та оздоблення приміщень доступного житла

Основні вимоги до облаштування житлових приміщень викладено в ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення» [54].

Квартири за площею слід проєктувати на 28-40м^2 для однієї особи, 44-53м^2 для 2, 56-65м^2 для 3 осіб, 70-80м^2 для 4 та 84-98м^2 для 5 осіб. Площа загальної кімнати в однокімнатній квартирі повинна бути не меншою 14м^2, в інших квартирах ця цифра становитимете 16м^2. Мінімальна площа спальної кімнаті для однієї людини 8м^2, а для двох 10м^2. Мінімальна площа кухні також 8м^2, для однокімнатної квартири допускається зменшення площі до 5 м^2. За умови облаштування кухню витяжкою або електроплитою її можна з'єднувати з вітальнею. Не допускається розміщення туалету або ванної над житловими кімнатами і кухнями. Це допускається тільки якщо кухня або житлова кімната знаходиться під цими приміщеннями розташованих на декілька рівнів. Кухні, які обладнанні обладнанням, що використовують газ, повинні відповідати вимогам ДБН В.2.5-20 [55]. Зовнішні вікна та балкони потрібно облаштовувати згідно з ДСТУ-Н Б В.2.6-

146 [56]. Площа квартир для людей з обмеженими можливостями повинна бути збільшена на 10-12м2.

При проєктуванні будинків варто виконувати вимоги викладені у ДБН В.1.1-7 [57], ДБН В.2.5-56 [58], ДСТУ EN 12101-6 [59] ТА ДСТУ Б EN 12845 [60]. У житлових будинках I ступеня вогнестійкості між секційні, несучі стіни та перегородки в межах протипожежного відсіку та які відокремлюють коридори від інших приміщень повинні мати клас вогнестійкості не менше EI60. А житлові будинки з I I та I I I ступенів вогнестійкості повинні мати стіни з класом вогнестійкості EI 45.

Будівлі та споруди мають бути придатними для використання за призначенням, тому важливо приділяти особливу увагу безпеці мешканців будівлі. Основні вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки стосуються мінімізації можливості виникнення пожежі під час будівництва, експлуатації та ліквідації будівель і споруд і передбачають, що об'єкти повинні проєктуватися та будуватися так, щоб у разі пожежі:

- зберігалася несуча здатність конструкції;
- обмежувалися виникнення та поширення вогню і задимлення всередині будівлі;
- обмежувалося поширення вогню на прилеглі будівлі та споруди;
- можливість забезпечити евакуацію людей або врятувати їх;
- врахування безпеки пожежно-рятувальних підрозділів.

Вимоги пожежної безпеки мають включати вимоги планування та характеристик несучих конструкцій, які викладені в ДБН В1.2-7:2021 [61]. Загалом експлуатаційні властивості несучих конструкцій та використаної будівельної продукції повинні задовольняти основні вимоги протипожежної безпеки. Для цього використовується інжиніринг протипожежної безпеки.

Квартира це основна ланка, з якої складаються всі багатоквартирні будинки. Від того, на скільки зручні і раціональні за своєю планувальною структурою квартири залежить загальна якість життя в будинку. Під час планування квартири

потрібно враховувати всі процеси, що протікають в ній, які і визначають склад і розміри приміщень квартири.

Ключовим аспектом, що характеризує планувальні рішення квартир є чітка відмінність між приміщеннями, що залежить від їхнього призначення, їх групування та взаємозв'язок, розташування санітарно-кухонного блоку, використання зонування тощо. Розміщення окремих елементів у квартирі визначається різноманітними факторами, такими як: розмір квартири, кліматичні умови, орієнтація відносно сторін світу, поверховість та конструктивна схема будинку, а також економічні чинники. Незважаючи на це, існують загальні вимоги, які слід дотримуватися при проектуванні різних типів квартир.

У кожній квартирі містяться наступні приміщення: житлові кімнати, кухня, ванна чи душова, туалет, а також вбудовані шафи або господарська кімната. У регіоні з кліматом IV зазначається необхідність додаткових літніх приміщень, таких як балкони, лоджії, або незасклені веранди. Житлові кімнати складають групу житлових приміщень, тоді як інші простори називаються підсобними. У сумі, житлова і підсобна площі становлять корисну або загальну площу квартири. Житлові кімнати виступають основною частиною житла і виконують різні функції, поділяючись на загальні (вітальня) та спальні кімнати. У просторих квартирах також може враховуватися можливість наявності кабінету для роботи чи інших спеціалізованих приміщень. Розміри, пропорції та розташування вікон, дверей та опалювальних приладів у всіх житлових кімнатах мають бути спроектовані так, щоб ефективно розміщувати меблі та обладнання. Освітлення житлових кімнат повинно відповідати стандартам освітленості та забезпечувати природним світлом. Загальна кімната є основним приміщенням квартири, яка служить для розваг, прийому гостей та інших діяльностей сім'ї. У дво- та трьохкімнатних квартирах площа загальної кімнати повинна становити не менше 15-16 м². У чотирикімнатних та п'ятикімнатних квартирах площа загальної кімнати повинна бути не менше 18 м², при ширині кімнати не менше 3 метрів. Розумно розташовувати меблі у загальній кімнаті, виділяючи ізольовані зони для різних цілей, таких як обідня, вітальня або робочий куточок. Забезпечення

комфортного простору для сімейних заходів є важливою аспектом дизайну загальної кімнати. Спальні кімнати проєктуються з урахуванням потреб одного або двох осіб, приділяючи їх для дітей або дорослих. Спальні, як місця для відпочинку, повинні бути призначеними та забезпеченими непрохідністю, а також передбачати можливість вбудованих шаф тощо. Розташування меблів потрібно ретельно обдумати, враховуючи той факт, що спальні виконують не лише функцію місця для сну, а й служать для дитячих ігор, інших занять та роботи дорослих. В регіонах із південним кліматом важливо врахувати заходи захисту спальних кімнат від перегріву під час ночі. Кухня вважається ключовим приміщенням у квартирі, де відбуваються процеси приготування їжі, сервірування столу, миття посуду тощо. Дуже часто кухня також використовується як місце для прийому їжі, тому при проектуванні квартири потрібно надавати належну увагу питанням планування та обладнання кухні, адже це може виявитися ключовим. Важливо приділити серйозну увагу врахуванню підвищених санітарних вимог. Санітарний вузол квартири включає розташування ванни або душової кабіни, умивальника та унітазу. Залежно від розміру квартири можуть використовуватися різні варіанти санвузлів. В однокімнатних та невеликих двокімнатних квартирах, призначених для самотніх осіб та малих сімей, рекомендується використовувати комбіновані санітарні вузли, де всі санітарно-технічні пристрої розміщуються в одному приміщенні. У квартирах для великих сімей ванну з умивальником слід розташовувати у ванній кімнаті, а унітаз – в окремій. Розміри санітарних вузлів визначаються розмірами обладнання, при цьому ширина вбиральні у всіх випадках має бути не менше 0,8 метра. Приміщення санітарних вузлів повинні бути оснащені системою витяжної вентиляції. Розташування санітарного вузла залежить від загального планування та розмірів квартири, і бажано, щоб він був суміжній з кухнею. Вхідна частина квартири, яка є з'єднувальною ланкою між квартирою та іншими приміщеннями повинна мати розміри, що визначаються нормами, з оптимальною мінімальною шириною 1,4 метра. Зазвичай розміри вхідної частини формуються з урахуванням розмірів самої квартири.

Висновки до Розділу 2

За результатами дослідження аналогів вітчизняних та закордонних моделей доступного житла виявлено, що розвиток соціального та доступного житла в Україні залишається важливою та актуальною темою, особливо в контексті системи отримання житла та інших аспектів житлового будівництва.

Серед аналізованих програм іпотечного кредитування виділяється позитивний досвід програми «єОселя», яка розпочала свою роботу в 2022 році. Проте, інтер'єри вітчизняних будівель наданих державою, часто відзначаються застарілим дизайном та опоряджувальними матеріалами, оскільки передбачається, що організовувати простір будуть власники помешкання.

Щодо інвестицій та зацікавленості учасників у впровадженні нових моделей доступного житла, то важливо стимулювати співпрацю з місцевими виробниками для розширення виробництва доступних будівельних матеріалів та енергоефективних технологій.

В кожної країни система отримання соціального та доступного житла дуже різниться, а інтер'єри таких квартир є частими проєктами місцевих дизайнерських та архітектурних бюро. Було показано на прикладі різних країн як фахівці в сфері дизайну та архітектури облаштовують комфортне житло для сімей, враховуючи бюджет. Отже, наявність позитивних прикладів та ініціатив розвинених країн може стати цінним вказівником для подальших удосконалень та інновацій в національній практиці будівництва житла.

Було досліджено існуючу нормативну базу проєктування та оздоблення будівель, приміщень по обраній тематиці, зокрема вимоги до облаштування житлових приміщень, які викладено в ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення» [7]. Було розглянуто норми організації квартири для осіб з інвалідністю, за ДБН В.2.2-40 [10]. Також досліджено функціональне призначення квартир, їхніх житлових та нежитлових приміщень та визначено, що планування квартири має чіткий поділ на певні зони, серед яких загальна кімната або вітальня є найбільшою за площею, адже це місце, де збирається вся сім'я.

РОЗДІЛ 3. ВЛАСТИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ЖИТЛОВОГО ПРОСТОРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА

3.1. Методи досліджень формування інтер'єрів доступного житла

Наукове дослідження є одним із видів пізнавальної та практичної наукової діяльності. Під науковою діяльністю розуміється інтелектуальна та творча діяльність, яка спрямована на отримання та використання нових знань.

Науково-дослідна діяльність включає різні етапи виробництва наукової продукції, такі як:

- аналіз суспільної практики,
- виявлення суперечностей,
- постановку проблеми,
- формулювання гіпотез,
- творення та впровадження нових методів дослідження,
- узагальнення результатів, оформлення у вигляді дисертації. [18]

У науковому дослідженні виділяють два рівні: емпіричний і теоретичний, які відрізняються за глибиною, повнотою і всебічністю осягнення об'єкта, цілями, методами досягнення та способами вираження знань. Також ці рівні застосовуються для чуттєвого та раціонального вираження пізнання. Етап визначення проблеми та напрямку наукового пошуку передбачає аналіз і синтез емпіричних та теоретичних передумов дослідження, розкриття актуального стану вивчення об'єкта за допомогою спостереження та абстрагування [21]. Спостереження, абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція є загальними методами наукового пізнання, які використовуються на початковому етапі дослідження та узагальнюються протягом всього дослідницького процесу.

На емпіричному рівні аналізу, об'єкт здебільшого розглядається через призму його зовнішніх зв'язків і взаємовідносин. Емпіричне пізнання включає:

- збір фактів,
- первинне узагальнення,
- опис дослідних даних,

- систематизацію,
- класифікацію.

Методи емпіричного дослідження базуються на порівнянні, вимірюванні, спостереженні, експерименті та аналізі. Мета емпіричних досліджень полягає в описі кожного факту науковим терміном, відбором типових фактів та їх класифікацією за сутністю. Головна пізнавальна функція емпіричного рівня полягає в описуванні явищ. [19]

Теоретичний рівень дослідження асоціюється з глибоким аналізом наукових фактів, врахуванням та вираженням мовою науки, а також проникненням у сутність явищ. Основне завдання теоретичного дослідження полягає в досягненні об'єктивної істини, використовуючи пізнавальні прийоми, а саме:

- абстрагування,
- синтез,
- ідеалізація,
- дедукція.

На теоретичному рівні переважає раціональне пізнання, що реалізується через процес мислення в формах понять, суджень та умовиводів. [19] На кожному етапі науково-дослідницької роботи властивий свій набір методів наукового пізнання.

Емпіричні методи дослідження використовувалися для отримання більш повного розуміння особливостей формування інтер’єрів та умеблювання доступного житла. За допомогою *методу спостереження* можливо проаналізувати реальні об’єкти або проєкти, які тільки мають втілюватися в життя, щоб вивчати цей досвід. Також аналіз існуючих програм надання доступного житла, їх умов в різних містах України.

Можливо також безпосередньо взаємодіяти із людьми, які отримують доступне житло та за допомогою *методу анкетування* безпосередньо отримувати актуальну інформацію щодо вподобань, головних складнощів у реалізації дизайну інтер’єру доступного житла.

За допомогою *етнографії* проводиться вивчення місцевої культури, спостереження за спільнотами задля кращого розуміння, який простір буде найбільш комфортним та доступним.

За допомогою теоретичного рівня дослідження можна ретельно вивчати та аналізувати концепції, ідеї, які лежать в основі дослідження, розкривати їхні внутрішні зв'язки та значення. А саме це проявляється у вивченні визначень та понять, які відносяться до теми інтер’єрів та умеблювання доступного житла. Також важливим є аналіз літератури, а саме огляд існуючих теорій та досліджень для здобуття узагальненого розуміння проблеми.

Методологія дослідження значною мірою базується як на теоретичних, так і на емпіричних методах збору даних. На першому етапі обирається проблема та напрямок дослідження. Інформація з теми відбирається та піддається обробці та проводиться аналіз історичного досвіду або сучасного стану архітектури об'єкта дослідження, визначаються типологічні особливості або його класифікація [20].

Під час проведення наукового дослідження застосовують різноманітні загальні методи, такі як спостереження, порівняння, абстрагування, аналіз, синтез, моделювання та інші. Також використовують міждисциплінарні підходи, такі як економічний, статистичний, фактологічний, класифікаційний, опитування, анкетування, експертна оцінка і т.д. Існують також дисциплінарні методи, спрямовані на архітектурний аспект, наприклад, планувальний, містобудівний, стилістичний, композиційний, функціональний, графічного моделювання та інші (Рис.3.1.1) [21].

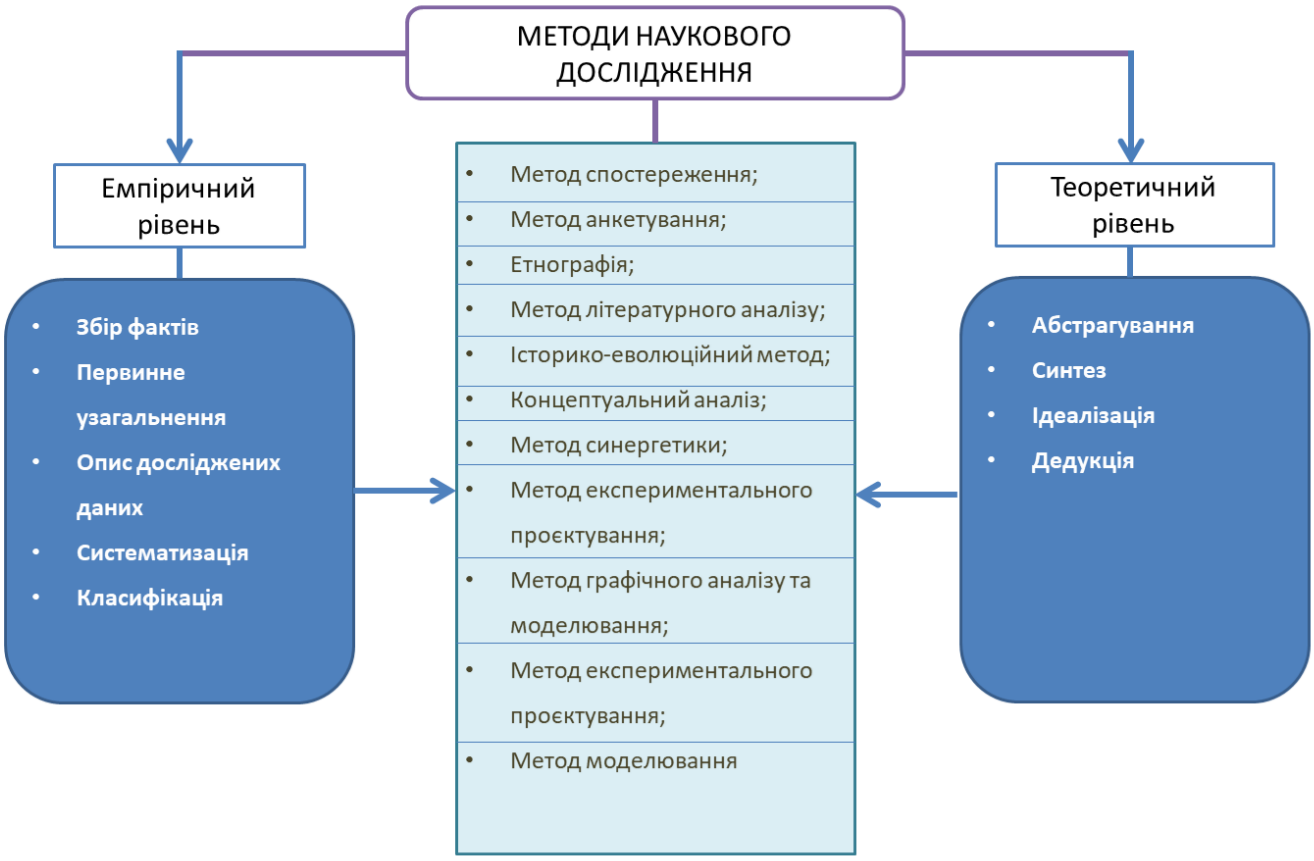

Рис.3.1.1 Методи наукового дослідження

Процес вивчення та розв'язання завдань включає три основні етапи. Перший етап охоплює аналіз передумов, що включає в себе відбір та обробку інформації з подальшим узагальненням та формулюванням висновків. Другий етап визначає концептуальні засади, включаючи вибір методів дослідження та вивчення факторів за науковими принципами. На етапі моделювання здійснюється визначення наукових основ, які є фундаментом для вирішення поставленої задачі. (Рис.3.1.2).

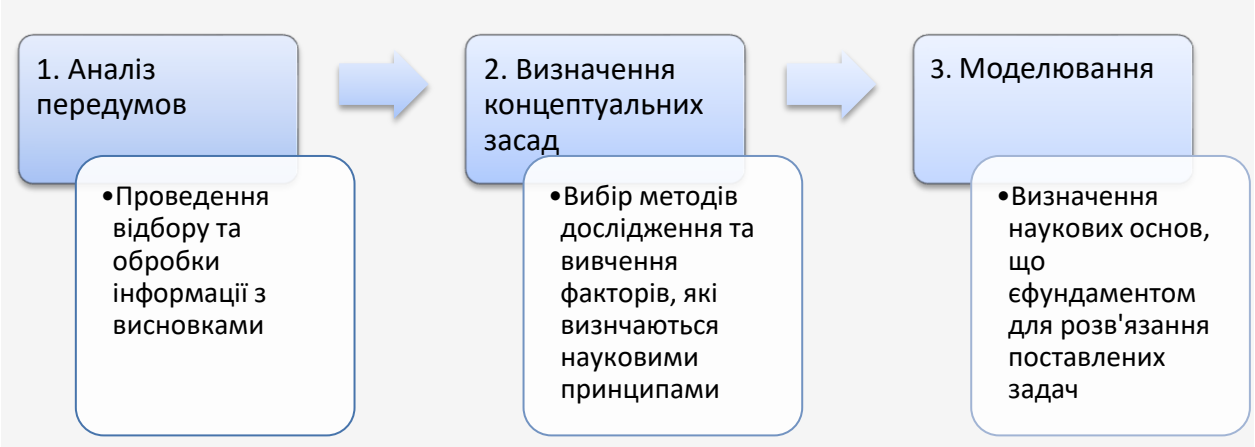

Рис.3.1.2 Процес вивчення та розв’язання завдань [21]

Вибір та обробка інформації здійснюються за допомогою методу збору науково-методичного матеріалу, методу літературного аналізу та методу комплексного та порівняльного аналізу проектних матеріалів.

Метод літературного аналізу використовується для вивчення та узагальнення результатів наукових праць, нормативної будівельної бази та статистики у сфері архітектури. В процесі літературного аналізу визначаються проблема та мета дослідження, а саме: розробка принципів, методів, моделей чи рекомендацій для організації досліджуваного об’єкту [20].

Історико-еволюційний метод дозволяє вивчати трансформації досліджуваного об'єкта, графоаналітичний метод допомагає систематизувати вітчизняні та зарубіжні проекти, аналіз та узагальнення якісного і кількісного стану та динаміки розвитку дозволяє проаналізувати проектні рішення. Метод натурних обстежень допомагає виявити характеристики та проблеми на даному етапі будівництва чи реорганізації об'єкта, що вивчається. Класифікація та порівняння даних дають можливість асоціювати досліджуваний об'єкт із подібними за призначенням, виявляти спільні риси та відмінності між ними, а також проводити їхню класифікацію [21].

На основі концептуального аналізу та методу систематизації обираються методи, які використовуються під час проведення дослідження. *Концептуальний аналіз* включає в себе кілька етапів: вибір методів та методології для проведення наукового дослідження, визначення факторів, які мають вплив, а також виявлення

соціально-економічного потенціалу та аргументацію потреб. Для оцінки загального соціально-економічного стану використовується комплексний соціально-економічний аналіз, в основі якого використання статистичної інформації для аналізу змін.

Метод синергетики полягає у тому, що хаос та неврівноваженість розглядається як джерело інформації для нової роботи. Саме неврівноваженість передбачає, що всередині системи буде постійний обмін інформації між малими частинками та буде досягнуто більший рівень гармонії, тобто хаос передує впорядкованості та є елементом еволюції, розвитку. Синергетичний метод пошуку можна описати як графік із розгалуженими гілками і вибір тієї чи іншої гілки залежить від вихідних даних. За таких умов майже не можливо нав’язати якусь іншу інформацію [37].

Метод експериментального проєктування застосовується для впровадження наукових принципів, методів та рекомендацій. На етапі визначення впливу соціально-економічних факторів може бути використаний метод експертної оцінки, який включає систематизований збір думок, оцінок та пропозицій фахівців, а також їхній аналіз, узагальнення та формування висновків. [22].

За допомогою *методу анкетування* можна отримати об'єктивну оцінку ситуації та визначення соціальних потреб, а також метод використовується для збору відгуків та пропозицій щодо поліпшення архітектурної організації. [23, С.83].

Етап дослідження, що охоплює моделювання планувальної структури, включає наступні кроки: визначення особливостей розміщення, встановлення принципів організації простору, виявлення архітектурно-композиційних методів.

Метод графічного аналізу використовує архітектурні графічні засоби, такі як: аналітичні креслення, замальовки, схеми, фотографії та візуалізацію. Графоаналітичний аналіз визначає функціональний склад та архітектурно-композиційні особливості, а також встановлює причинно-наслідкові зв'язки між призначенням та планувальними рішеннями. Порівняльний аналіз в поєднанні з

графоаналітичним методом дозволяє визначити різні варіанти розміщення, їх об'ємно-просторові рішення, місткість тощо. Композиційний аналіз розглядає характеристики функціонально-планувальних та об’ємно-просторових структур і виявляє композиційні прийоми архітектурно-просторової організації.

Моделювання включає процес створення умовних зображень об’єктів або їх аналогів з важливими характеристиками та представляє собою основну категорію в теорії пізнання. Формування функціонально-планувальної структури проводиться за допомогою методу функціонального моделювання, який включає порівняльний аналіз функціонального складу об'єктів різної спеціалізації і місткості.

Використання *методів графічного моделювання*, графоаналітичного аналізу та експериментального проєктування дозволяє встановити ключові параметри структурних елементів, їх взаєморозташування в композиції, взаємозв'язок між ними та їх типологію.

3.2. Основні чинники та вимоги формування інтер’єру доступного житла

Дім є важливою частиною життя кожної людини. Це дає відчуття комфорту та безпеки, це місце, де люди створюють спогади з і своїми близькими і де проводять значну частину свого життя. Дім - це відображення ідентичності господарів. Саме у власному будинку люди можуть вільно виражати свій стиль і смак. Оздоблення та дизайн будинку – це спосіб самовираження та демонстрації індивідуальності. Дім це також місце, де люди можуть відпочити та відновитися в оточенні улюблених речей та рідних людей. Відчуття комфорту, яке дає дім, має важливе значення для фізичного та емоційного здоров’я людини. Це важливий аспект благополуччя та джерело комфорту і радості.

Доступне житло також важливе для сімей, адже забезпечує гідне проживання та задовольняє базову людську потребу в житлі. Діти, які живуть у стабільному житлі, краще вчаться в школі та мають менше шансів зазнати академічних непоразок через небажані переїзди. Гідне, доступне житло зменшує

стрес, що призводить до покращення як фізичного, так і психічного здоров’я. Для батьків проживання в гідному, доступному житлі також означає зменшення стресу через зменшення занепокоєння, що висока вартість житла призведе до виселення, що у свою чергу покращує працездатність.

Існує безліч визначень доступного житла, наприклад:

1. Житло, яке є недорогим відносно основних витрат виробництва; [24]
1. Ринок вживаного житла для моделі оренди та недорогого володіння ним; [25]
2. Житло з прийнятним співвідношенням між доходом та витратами на нього для учасників ринку житла; [26]
3. Житло з прийнятним співвідношенням між залишковим доходом та витратами на житло; [27]

У цій роботі доступне житло визначається як житло, призначене для громадян із низьким і середнім доходом.

Коли справа доходить до проектування інтер’єру житлового приміщення, перед тим, як почати, потрібно вирішити багато речей. Що стосується дизайну інтер’єру за доступною ціною головне, щоб отримати максимум від вашого простору при оптимальних мінімальних затратах. Адже кожний житловий інтер’єр це відображення стилю тих, х то в ньому проживає, що й створює відчуття комфорту.

Різноманітні епохи у спадок передали нам численні витвори, які вражають єдністю вираження емоційного змісту та вишуканою, гармонійною, високохудожньою формою. Під час створення житла визначено фактори, які впливають на подальший розвиток інтер'єру доступного житла. Спершу слід визначити концепцію організації житла, яка охоплює як житлові, так і нежитлові приміщення, утворюючи цілісний та системний простір, що об'єднує різноманітні елементи [28]. При розробці простору важливо оцінювати його за основними критеріями, такими як: призначення, склад сім'ї, спосіб життя, розміри існуючих приміщень, освітленість та інсоляція, орієнтація, стильові тенденції, цінова

політика та індивідуальні побажання людини. Формування інтер'єру доступного житла піддається впливу таких чинників:

1. Місце розташування
2. Кліматичні особливості регіону
3. Соціально-демографічний
4. Орієнтація приміщення
5. Економічні можливості
6. Енергозберігаючі технології
7. Особисті вподобання
8. Композиційно-просторовий
9. Художньо-стилістичний
10. Ергономіка
11. Створення соціальних майстерень
12. Поширення дизайну серед більшої маси населення

Слід розглянути кожен з чинників більш детально:

Місце розташування доступного житла має значний вплив на якість життя та формування інтер’єру загалом. Розташування в оптимальній близькості до шкіл, магазинів, медичних установ, ресторанів та інших важливих об'єктів інфраструктури може значно полегшити щоденне життя та зменшити витрати на громадський транспорт та/або обслуговування власного автомобіля. Це забезпечується також й близькістю розташування житла до транспортних вузлів, зупинок громадського транспорту, що, зокрема, впливає на легкість переміщення та комфорт користування автотранспортом. Рівень кримінальності у конкретному районі може впливати на відчуття безпеки мешканців. Зелені зони, парки та чисте повітря можуть позитивно впливати на здоров'я та загальний стан жителів. Рівень життя та вартість нерухомості може змінюватися в залежності від району, що також впливає на доступність житла. Так, наприклад, найдорожчими в обслуговуванні є квартири, що знаходяться ближче до центру міста та житло в новозбудованих будинках на периферії. Тип житлової забудови та характер сусідства можуть визначати соціалізацію між людьми. Тому найкраще доступне

житло, що пропонується у формі окремих квартир серед звичайних житлових комплексів від забудовника та житло вторинного ринку, аніж окремо відведені мікрорайони для доступного житла, таким чином не відділяючи людей, які отримують соціальну допомогу або беруть житло під іпотеку.

Враховувати *кліматичні особливості регіону* важливо для створення ефективного, комфортного та стійкого житла. В кліматичному регіоні України в холодну пору року потрібна теплоізоляція та оптимізована система опалення (радіатори або тепла підлога). А в теплу пору, навпаки, ефективна вентиляція та системами кондиціонування. Вибір матеріалів для будівництва також залежить від клімату. Варто обирати матеріали, які не будуть пропускати холод. Також важливо мати добре ізольовані вікна і оптимальну орієнтацію будівель [27].

Соціально-демографічний чинник впливає на формування житла, враховуючи аспекти населення та його структури. Цей чинник включає різноманітні параметри, такі як: розмір сім'ї, вік, статевий розподіл та інші характеристики. Розмір сім'ї може визначати потребу у відповідній кількості кімнат та функціональному просторі. Конфігурація приміщень житлової одиниці в багатьох відношеннях визначається соціальними та віковими характеристиками мешканців, їхньою кількістю і статевою приналежністю членів сім'ї. У деяких випадках житлові процеси відбуваються незалежно один від одного, що передбачає наявність ізольованих приміщень. В інших випадках ситуація сприяє об'єднанню значної частини цих процесів у загальному просторі, що не шкодить комфорту. Демографічні тенденції, такі як зростання чи зменшення населення також можуть впливати на потребу у житлових одиницях та виділення територій під житлові зони.

Наявність *соціальних майстерень* полегшує доступ зацікавлених людей до світу дизайну та надають можливість майбутнього працевлаштування в сфері виробництва та проектування. Наприклад, у вигляді соціальних майстерень, які допомагають створити умеблювання власними руками та/або безкоштовно навчають ремеслу людей без навичок майстрування, але які зацікавлені в такій справі та готові власноруч виготовити ужиткові предмети для свого житла. До

прикладу можна навести проект The CUCULA, який підтримує біженців у побудові власного професійного майбутнього в сфері промислового дизайну. У цій майстерні біженці вивчають базові навички дизайну на основі інтегрованої освітньої програми CUCULA Education, яка складається з курсів. Практичних модулів та юридичних консультацій. Навчання передбачає постійне працевлаштування або стажування, тому студенти програми розвивають здатність самостійно професійно діяти, планувати та реалізовувати власні ідеї. У співпраці з біженцями, дизайнерами та художниками у майстерні CUCULA виготовляють високоякісні дизайнерські предмети, об'єднуючи навчання та виробничий процес [29]. Таким чином, CUCULA сформулювала проект економічної моделі, який пропонував можливості для людей, що потребували адаптації в новій країні та рішення інших соціальних питань. Українці також роблять певні кроки в напрямку створення таких майстерень. Так, у кременчуцькій громаді в 2019 році було зареєстровано проєкт «Соціальна Майстерня», що передбачає навчання як дітей, так і дорослих столярного ремесла. У програмі обіцяють навчання майструвати з таких матеріалів як дерево, метал та пластик. Таким чином, майстерня пропонує зайняти людей корисною справою та долучитися до зменшення кількості сміття, адже усі речі можна буде полагодити [30]. Також до прикладу можна навести соціально-профорієнтаційний проєкт «Еммаус» з Харкова, який навчає молодь з інвалідністю виготовленню текстильних аксесуарів і за мету стати завдання стати соціальним підприємством. Соціальна майстерня "Еммаус" залучає молодь з інвалідністю до творчого процесу для створення модних виробів своїми руками. Організація сприяє розвитку навичок роботи з тканинами та фурнітурою, працюючи у двох напрямках: виготовлення ексклюзивних виробів за замовленням та професійний розвиток, навчання нових майстринь з метою їх подальшого працевлаштування у соціальній майстерні "Еммаус" [31]. Засновник соціальної меблевої майстерні «WOODLUCK» Андрій Левицький також задумався про соціальну відповідальність свого дизайну. Бізнес-ідея із соціальним призначенням з'явилася ще під навчання у Львівській бізнес-школі, але вона була досить слабкою, тому трансформувалася у меблеву

майстерню, куди спочатку на роботу взяли сиріт, випускників інтернатів. Але разом працювали не довго, тому ідея знову змінювалася, в інтернеті було розміщено оголошення про пошук столяра, на яке відгукнувся чоловік, але був не впевненим в своїй кандидатурі адже закінчив реабілітацію від алко- та наркозалежності. Тому було вирішено надавати робочі місця тим, хто пройшов лікування від цих залежностей і це стало соціальною місією майстерні. Основним напрямком майстерні є виготовлення корпусних меблів з дерева як для дому, так і для офісу, робота з металом, деревообробка та порізка на фрезерному станку. Команда налічує 18 людей, а нових працівник перш за все шукають у реабілітаційних центрах [32]. В Ужгороді також активно функціонує майстерня, що спрямована на підтримку людей з інвалідністю. Ідею створення цих спільнот започаткували батьки інвалідів разом із представниками духовенства регіону, які надали власні приміщення для проведення занять [33].

Орієнтація приміщення має вагомий вплив на створення внутрішнього простору доступного житла. Орієнтація будинку може впливати на природне освітлення приміщень та їх тепловий режим. Освітлені та теплі приміщення можуть створювати затишок та комфорт та може впливати на розташування вікон, меблів та декору. Наприклад, великі вікна на південній стороні можуть забезпечити достатню кількість природного світла, але також потребують належного контролю за тепловим режимом влітку. Освітленість важлива для створення певного настрою в приміщенні. Відповідно до завдань та функціональності приміщень можуть вибиратися різні варіанти освітлення, такі як загальне освітлення, напрямлене світло або декоративне освітлення. Важливо, щоб інсоляція приміщення відповідала нормам, тому приділяється увага до розташування меблів, щоб утворювати якнайменше не бажаних тіней. Основним фактором рівня інсоляції все ж є розміщення вікон. Вікна, спрямовані на південний бік, отримують більше сонячного світла, тоді як вікна, спрямовані на північ, можуть отримувати м'яке та рівномірне світло.

Енергозберігаючі технології є одним із найбільш важливих чинників із формування доступного житла та подальшого менш енергозатратного життя в

ньому. Енергозберігаючі технології включають в себе різноманітні інноваційні рішення та практики, спрямовані на зменшення витрати енергії та оптимізацію енергетичної ефективності. До енергозберігаючих технологій можна віднести: сонячні панелі, застосування теплоізоляційних матеріалів та відповідних вікон, дверей, альтернативні, або відновлювальні джерела енергії, використання світлодіодних ламп, які споживають менше енергії та енергоефективних приладів. Такі прилади можуть здатися занадто дорогими, але насправді є більш вигідними, оскільки споживають менше енергії та краще зберігають тепло взимку, адже такі підходи спрямовані на більш бюджетне користування в довгостроковій перспективі та є надійною інвестицією в майбутнє. Проектування ефективних інтер'єрів і використання менших просторів потребують менше енергії та ресурсів. Зелені дахи - це концепція даху будівлі або будинку, покритого рослинністю, ґрунтом, дренажними шарами, даховими бар'єрами та зрошенням. Такі системи можуть мати економічні та екологічні переваги при проектуванні доступного житла [39]. Розробники повинні бути обізнаними щодо інноваційних методів будівництва, таких як 3D-друк і збірне виготовлення, які швидко розвиваються і в близькому майбутньомму можуть стати основними. Необхідно вивчити альтернативні матеріали для цементу та бетону з метою зменшення витрат, не жертвуючи при цьому міцністю або довговічністю несучої конструкції.

Економічні можливості грають важливу роль у формуванні інтер'єру, визначенні стилю та функціональності приміщення. Економічний чинник визначає рівень доходів громадян та їх забезпеченість житлом, загальний економічний розвиток країни, з чого виходять певні умови до створення доступного житла. Відповідність людини між потребами та можливостями ставить багато умов до формування доступного житла. Важливо, щоб приміщення не мало лишніх кімнат та площ, адже кожен метр має свою вартість. Площа має відповідати нормам на ту кількість людей, яка має проживати в будинку або квартирі. Розмір бюджету визначає, наскільки великі та якісні меблі, матеріали та аксесуари можна дозволити, тому важливо знаходити най оптимальнішу відповідність вартості та якості, адже важливо, щоб меблі та обладнання могли

прослужити якнайдовше та, за потреби, легко замінялись. Розгляд довгострокової вартості матеріалів і обладнання, а також витрати на їхнє обслуговування, може бути важливим аспектом при прийнятті рішень щодо елементів інтер'єру. Вкладення в енергоефективні технології і устаткування може зменшити витрати на опалення, кондиціювання та освітлення в подальшому. Економічні обмеження можуть визначити, які можливості доступні для створення інтер'єру, але творчість та уміння знаходити бюджетні рішення також можуть призвести до стильного та функціонального дизайну.

Композиційно-просторовий чинник виступає як інструмент уточнення задуму проекту інтер’єру. При нейтральних вихідних умовах будь-який інтер'єр з точки зору форми і розмірів може бути використаний для досягнення потрібних візуальних ефектів у дизайні. Композиція в інтер'єрі визначається взаємодією елементів та простору, які впорядковані з художньою точки зору. Композиція в просторі має спрямована на досягнення цілісності, гармонії та виразності всього інтер'єру. Задачею проектувальника є визначення основної емоційно-естетичної концепції композиції інтер'єру, а також визначення методів для втілення задуму. Аналізуючи просторові параметри через візуальні відмінності в людини формується відповідне асоціативне уявлення про конкретний простір як великий, нормальний (відповідний масштабу людини) або малий. Основні функції приміщень для проживання, такі як приготування їжі, сон, побутові процеси, спілкування, виховання та навчання дітей, праця, відпочинок, самоосвіта тощо, розподіляються по різних просторових зонах. Кожна з цих зон має своє специфічне обладнання та предмети (меблі, побутові прилади, особисті речі і т.д.). Більш "особистий" житловий простір є більш індивідуалізованим за своїм наповненням. Проживання людини в інтер’єрі житлового середовища має три ключові аспекти: громадсько-соціальний (спілкування, відпочинок та робота), побутовий (приготування їжі, прибирання, прання та зберігання особистих речей) і життєзабезпечувальний (прийом їжі, сон, особиста гігієна, рекреація). Оскільки кожен з процесів відбувається в обмеженому просторі, то їх буде комфортно виконувати як в одному об'єднаному просторі, так і в окремих приміщеннях.

Конфігурація приміщень житлової одиниці в значній мірі залежить від соціальних, вікових характеристик мешканців, їх кількості та статевої приналежності членів родини. У деяких випадках процеси проживання мешканців можуть відбуватися незалежно один від одного, що вимагає наявності ізольованих приміщень. В інших випадках ситуація дозволяє об'єднувати значну частину цих процесів у загальному просторі без втрати комфорту.

Основна сутність *художньо-стилістичного* чинника це розподіл між усіма компонентами інтер'єру головних, другорядних та акцентних елементів та забезпечення їхнього гармонійного поєднання задля досягнення найбільш привабливого для людини простору. Основними інструментами в художній практиці дизайну є образи найпростіших фігур. До прикладу, пряма вертикальна лінія створює ілюзію подовження, зростання, а горизонтальна навпаки буде статичною, пасивною, діагональ є найбільш динамічною, адже долає цю статичність, кривими лініями відображається рух. Основна робота художньо-стилістичного чинника полягає у інтересі споглядача до кожного елементу інтер'єру та бачити його як єдиний цілий, гармонійний простір. Стилістичні рішення є невід'ємною частиною у формуванні художнього образу інтер'єру, це те, на що звертає увагу наше око в першу чергу.

Ергономіка це наука, яка вивчає взаємодію людини із середовищем, в якому вона працює. Основна мета ергономіки полягає в забезпеченні максимальної зручності і ефективності взаємодії між людиною та її оточуючим середовищем. У контексті створення інтер'єру ергономіка важлива для того, щоб забезпечити комфорт та здоров'я мешканців приміщення. Вона враховує фізіологічні та психологічні особливості людини для оптимального використання простору та обладнання. *Ергономічний чинник* впливає на те, якого розміру та форми будуть меблі, їхнє розміщення в просторі та відстані між різними об'єктами. Ергономічний чинник вимагає створення простору, де враховано потреби до комфорту користувачів, сприяє збереженню їхнього здоров'я та підвищенню ефективності використання приміщення [22].

Особисті вподобання людини грають ключову роль у формуванні інтер'єру. Інтер'єр стає відображенням індивідуального стилю, смаку, характеру та потреб кожної людини. Вибір кольорів та матеріалів для обробки приміщення часто також залежить від особистих вподобань. Деякі люди можуть обирати яскраві кольори та виразні текстури, тоді як інші можуть віддавати перевагу природнім тонам та нейтральним відтінкам, тому в цих випадках в кінцевому результаті будуть два різні інтер’єри. Особливо яскраво особисті вподобання позначаються на декоративних елементах та особистих предметах, такі як сімейні фотографії, подарунки, книги, що відображають індивідуальну історію та цінності. Часто в людей є різні предмети, які вони бажають залишити в новому інтер’єрі і це може суттєво змінювати стильове направлення та функціонал приміщення.

Поширення дизайну серед більшої маси населення важливо, адже це підвищує обізнаність людей в цій сфері, що передбачає більш свідомий підхід до створення інтер’єру своєї домівки. Багато людей, які потребують доступне житло не мають фінансової змоги звернутись до спеціалістів за допомогою в облаштуванні інтер’єру. Поширення інформації допомагає підняти рівень свідомості про різні аспекти дизайну серед широкого загалу [52]. Це може включати усвідомлення різних стилів, трендів, технік та технологій у сфері дизайну. Інформація про дизайн допомагає людям розвивати свій естетичний смак. Поширення такої інформації допомагає просувати галузь дизайну, привертаючи нових талановитих фахівців та сприяючи розвитку нових тенденцій і напрямків за рахунок залучення спеціалістів цієї галузі.

Тож, Усі вище перечисленні чинники мають вплив на формування інтер’єру доступного житла (Рис.3.2.1).

Рис.3.2.1 Чинники, які впливають на формування інтер'єру доступного житла

3.3. Способи створення естетично привабливого інтер'єру доступного житла

У контексті доступності житла "засади" вказують на основні принципи і вимоги, які слід враховувати при проектуванні та будівництві житла для того, щоб воно відповідало потребам різних людей [22]. Перша найважливіша засада проявляється ще на етапі проектування будинку, вагомо підтримувати найоптимальніше співвідношення вартості до якості. Серед таких засад також можна виділити забезпечення безпеки проживання, а саме використання вогнетривких безпечних їх матеріалів з урахуванням попередження надзвичайних ситуацій. Також важливо забезпечити житло належним освітленням та звукоізоляцією для комфортного проживання. Розташування житла поблизу магазинів, лікарень, школи та транспортних вузлів також важлива засада доступності інтер'єру. Важливим є забезпечення доступу до інформації всіх

мешканців, незалежно від їхніх можливостей. На другому етапі, а саме облаштування інтер’єру найважливішим чинником є просторово-функціональна організація простору, що включає розташування кімнат, розміщення певних функціональних зон, умеблювання. Декор та зовнішній вигляд це останній етап і він є найбільш вагомим для замовника, адже це перше, що замічає око людини.

Кожне приміщення володіє власним варіантом організації простору та предметів, унікальним іміджем і характеристиками обладнання та декору, які гармонійно поєднуються для створення емоційно-психологічного атмосферного середовища в даній зоні. Інтер’єр представляє собою організований набір просторів, спрямованих на виконання конкретних функцій, при цьому їх візуальне сприйняття зазвичай виходить на передній план. Загалом, розглядаючи механізм сприйняття інтер'єру вчені вказують на те, що це процес, який пов'язаний з обробкою інформації та визначається естетичними установками. Досвід у галузі дизайну у сфері організації простору та предметного наповнення приміщення підкреслює важливість такої складової як позитивна психологічна налаштованість клієнта при створенні інтер'єру. Краса, яка представляє собою естетичний аспект, викликаючи емоційну реакцію, має більше значення для першого сприйняття людини, ніж ергономіка. Оскільки саме естетичний аспект є узагальнюючою характеристикою, яка виражається у принципах гармонії [36].

Тому потрібно знати як замовник сприйматиме різні простори та вивчати психологію впливу житла на стан людини. Люди, які потребують доступного житла повинні отримати лише позитивні емоції від перебування в своєму помешканні, адже, скоріше за все, стресу у їх житті було важко уникнути. Краще самопочуття це запорука ліпшого життя та підвищення працездатності, що є нагальним для комфортного життя без надлишкових переживань. На стан людини можуть впливати розміщення меблів в просторі, їх композиція, форма, колір. текстури та освітленість. Більшість людей будуть ототожнювати м’які напівкруглі форми із затишком та безпекою, а гострі – навпаки, з небезпекою.

Декор є також одним із способів впливу на стан людини в просторі, адже поєднує в собі різні кольори та форми і відіграє важливу роль в створенні

естетично привабливого інтер’єру. Предмети, які перебувають у нашому полі зору можуть викликати асоціації, певні спогади та різні емоції. Улюблені фотографії, картини та сувеніри надають простору значення і можуть підняти настрій або, навпаки, викликати хвилювання. На рисунку 3.3.1 показано способи та засоби формування інтер’єру доступного житла, задля підвищення його ергономічності та естетичної привабливості.

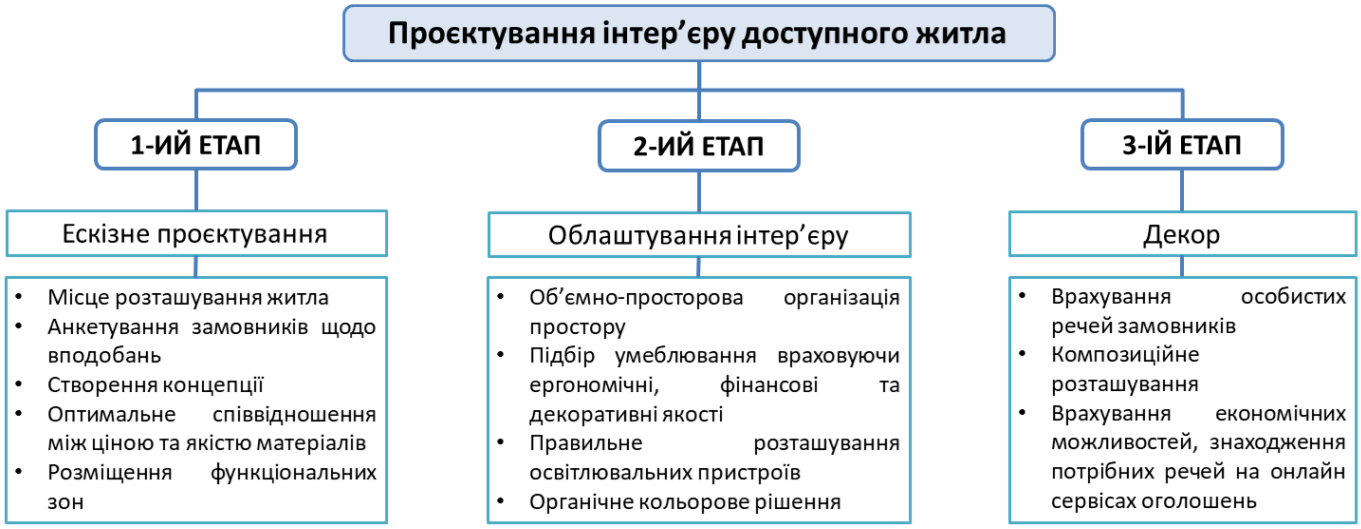

Рис.3.3.1 Способи та засоби формування інтер’єру доступного житла

Створення естетично привабливого інтер'єру доступного житла вимагає комплексного підходу і використання різноманітних підходів. До таких відноситься кольорове рішення, освітлення, меблі та обладнання, текстури і матеріали, декор.

На настрій людини, емоційний стан і, навіть, поведінку значно впливають й кольори. Це пояснюється наявністю психологічних асоціацій між кольорами та різними емоціями або станами. Наприклад, червоний асоціюється зі страхом, енергією та пристрастю, і може викликати підвищення пульсу, спонукати до активності. Також червоний здатен викликати відчуття теплоти. У житловому просторі використання різних кольорів може впливати на рівень продуктивності, комфорту та концентрації. Наприклад, синій протилежний червоному і може сприяти спокою. Зелений сприяє зниженню стресу, адже асоціюється з природою та гармонією. Жовтий це про радість та оптимізм, тому він покращує настрій людини. Фіолетовий найважчий для сприйняття в інтер`єрі колір, тому часто його

використовують в обмеженій кількості. Це колір, що асоціюється із загадковістю, духовністю, тому може викликати відчуття розмірковуваності. Білий це про чистоту, стерильність, тому його часто використовують в медичних закладах, а не в житловому приміщенні, оскільки це дає відчуття домашнього комфорту. Чорний же колір асоціюється із строгістю та владою, тому часто його можна зустріти в кабінетах, офісах, фойє готелях тощо. Вдале *кольорове рішення* залежить від гармонійності палітри в просторі, потрібно використовувати кольори, які пасують один одному, доповнюючи створюють приємну атмосферу. Більш світлі відтінки роблять візуально кімнату більш просторою та світлою, особливо це пасуватиме, коли простір заповнений природнім світлом.

Освітлення є чи не найважливішим засобом для формування комфортного житлового простору. Важливо максимізувати наявне природнє освітлення, використовуючи великі вікна та двері. В темну пору потрібно забезпечувати приміщення достатньою кількістю штучного освітлення правильно розташованого відносно функціональних зон. Яскравість і колір освітлення також можуть впливати на стан людини. Тепле світле освітлення створюватиме затишну атмосферу, тоді як яскраве біле світло стимулюватиме настороженість та бадьорість. М'яке тепле світло в житлових інтер'єрах сприяє відчуттю комфорту і затишку [50].

Важливо умеблювати кімнати потрібною кількістю меблів і не заставляти проходи, враховувати *ергономічні аспекти* як меблів, так і простору для забезпечення комфорту та вільного доступу до всіх об’єктів. Важливі відкриті, вільні простори, які дають відчуття свободи. Ефективне планування простору на початку забезпечує максимізацію корисної площі доступного житла [50].

Текстури та матеріали створюють найкращий візуальний ефект, коли поєднуються декілька різних малюнків. Вдале поєднання різних матеріалів, текстур та стилів робить інтер’єр цікавим, а у випадку доступного житла це є обов’язковим методом наповнення простору. Часто люди вже мають сімейні цінності, колекції або меблі з якими не планують розлучатися в новому житлі,

тому важливо такі предмети потрібно поєднувати за стилями, кольоровою гамою тощо.

Мистецтво та *декоративні елементи* створюють центральні точки в приміщенні та працюють як декор та акцент. Такими акцентами можуть бути й колекції, які мають важливе значення для людини. Декор можна придбати із сервісів оголошень, де можна знайти потрібні речі за меншою ціною.

Ці методи можна комбінувати для створення інтер'єру, який буде естетично привабливим, функціональним комфортним для різних користувачів.

У житлових інтер'єрах меблі виступають як невід'ємна складова композиції. Тому й не випадково, що видатні архітектори та дизайнери проектують не лише інтер'єр, а й меблі, як частину конкретних об'єктів, наприклад, Ч. Р. Макінтош, Ф.-Л. Райт, Л. Міс ван дер Рое. А також зразки для масового виробництва як це робили Ле Корбюзьє, А. Аалто, М. Грейвз, З. Хадід, Н. Фостер. Серед найпоширеніших елементів меблів варто виокремити ті, що прямо взаємодіють із людиною і своєю формою враховують її антропометричні характеристики, такі як стільці, крісла і ліжка. Форма цих предметів змінюється відповідно до призначення, до прикладу, під час їжі можна обійтися без підтримки спини, тому сидіння для столової може бути м'яким або твердим, зі спинкою чи без неї, але завжди повинно мати висоту, достатню для оптимального положення людини щодо поверхні столу. Крісла для відпочинку, зазвичай, м'які і низькі, щоб надати тілу напівлежаче положення тощо. З метою безпеки виконання цих функцій, предмети повинні мати достатню стійкість і конструктивну міцність [51].

Меблі представляють собою асортимент обладнання, який створений для прямого використання або розміщення на них людей чи дрібних об'єктів, що складають частину внутрішнього оформлення простору. Загалом меблі можна систематизувати за такими видами:

- За призначенням (побутові чи спеціалізовані, робочі поверхні, корпусні),
- За місцем розташування (мобільні, стаціонарні або вбудовані),
- За матеріалами,

- За методом виробництва (серійні, зроблені власноруч, вживані) ,
- За стилем.

За призначенням меблі можна поділити на побутові та спеціальні. *Побутові меблі* призначені для повсякденного використання людиною в домашньому середовищі. Вони включають у себе безліч предметів: робочі поверхні, кухонне обладнання, стільці, дивани, ліжка, шафи, комоди, стелажі тощо. *Спеціалізовані меблі* це особлива категорія умеблювання, адже вони виробляються для певних категорій людей або окремих специфічних функцій [51]. Меблі для дітей, наприклад, мають зменшені розміри, на відміну від дорослих меблів, що відповідає розмірам дитини. Швидкий ріст дитини також призводить до необхідності розгляду трансформації меблів у відповідності до її зростання. Дитячі меблі також вимагають підвищеної уваги до безпеки, що відображається в наявності огороджень, відсутності гострих кутів та використанні більш безпечних матеріалів. Колірне оформлення меблів для дітей має велике значення і воно відрізняється більшою різноманітністю кольорів порівняно з меблями для дорослих. До спеціалізованих також відносять меблі для людей з обмеженими функції руху. В залежності від стану здоров'я різниця між спеціальними та стандартними меблями може бути непомітною або ж значною, включаючи меблі для осіб, які використовують інвалідні візки.

За місцем розташування меблі діляться на стаціонарні, вбудовані та мобільні. *Стаціонарні* меблі призначені для переважно постійного розташування в певному місці або приміщенні і не призначені для перенесення. Ці меблі можуть бути жорстко закріпленими, що їх і відрізняє від мобільних меблів, які легко переміщати. Стаціонарні меблі зазвичай включають в себе предмети, які залишаються на одному місці протягом тривалого часу. *Мобільні* меблі розроблені таким чином, щоб їх можна було легко переносити з одного місця в інше. Ці меблі можуть складатися, мати колеса або інші зручні механізми, які дозволяють легко змінювати їхнє місце розташування. Мобільні меблі дозволяють адаптувати простір під конкретні потреби. Вбудовані меблі спеціально виготовляються на замовлення та встановлюються безпосередньо на обраному місці в приміщенні,

вписуючись в архітектурну конструкцію приміщення. Такі меблі допомагають максимально використовувати доступний простір. Вони можуть включати в себе шафи, стільниці, полиці, ліжка тощо, які можуть бути вбудовані в стіни, підлогу або стелю. Вбудовані меблі часто виглядають більш органічно та гармонійно в інтер'єрі, оскільки вони створюють враження єдності з самим приміщенням.

За матеріалами меблі можуть різнитися на десятки види і їхня кількість невпинно збільшується [53]. Вибір матеріалу для виробництва умеблювання залежить від функціональних, естетичних та бюджетних вимог. Серед найбільш вживаних та відносно не дорогих є такі:

- Деревина найбільш вживаний матеріал для виготовлення меблів.
- Композитні матеріали, такі як МДФ, ламінований пластик, або деревоподібна фанера тощо.
- Метали: сталеві та алюмінієві сплави для каркасів, ніжок меблів, деталей декору.
- Тканини використовують для оббивки м'яких меблів, подушок, частіше диванів та крісел.
- Пластик використовують для виробництва стільців, столів, декоративних деталей. Є різні види пластику, включаючи акрил, полікарбонат, поліетилен. Це легкий та не дорогий матеріал, який дозволяє виготовляти меблі різноманітних форм та кольорів.
- Скляні поверхні, стільниці, фасади.
- Ратанг та бамбук використовуються для виготовлення меблів для зовнішнього використання та меблів у стилі бохо.
- Вторинна сировина: перероблені матеріали, відходи будівництва тощо.

За методом виробництва меблі для доступного житла поділяються на серійні, зроблені власноруч та вживані. *Серійно* меблі виробляють у великих кількостях, де використовується стандартизований процес для виготовлення однакових або дуже подібних екземплярів. Всі екземпляри меблів виготовляються за однаковими стандартами та специфікаціями, що дозволяє отримувати ідентичні або дуже

схожі продукти. Зазвичай, великі обсяги меблів виготовляються за короткий період часу, що забезпечує зниження вартості виробництва на одиницю товару. У серійному виробництві часто застосовуються різноманітні машини та автоматичні системи для прискорення виробничого процесу. Завдяки великим обсягам виробництва досягається економія завдяки оптимізації процесів та закупівлі матеріалів у великих партіях. *Меблі зроблені власноруч* часто мають більшу індивідуальну цінність, проте потребують певний рівень навичок, знань та ідей. Для того щоб самостійно сконструювати меблі потрібно мати завзяття та вільний час, із знаннями ремесла можуть допомогти соціальні майстерні тощо. Серед плюсів таких меблів є надзвичайно велика індивідуальність предмету та його моральну цінність. Для доступного житла хорошим варіантом також є використання *вживаних меблів*, які можна знайти на інтернет сервісах оголошень за зниженою ціною. Часто можна дійсно знайти доступні варіанти умеблювання зі збереженим зовнішнім виглядом, або ж такі меблі можна ремонтувати та перефарбовувати, що одразу покращить зовнішній вигляд та надасть меблям індивідуальності.

За стилем меблі також можуть різнитися на безліч різних екземплярів. Адже починаючи з 19 ст стилі стрімко змінювали одне одного та до сьогоднішніх днів їх є незліченна кількість. Серед класичних можна виділити античний, візантійський, романський, готичний, ренесанс, бароко, рококо, класицизм, ампір, бідермаєр, а також модерн, раціоналізм, конструктивізм та ар-деко [53].

На рисунку 3.3.2 показано різні види умеблювання доступного житла, а на рисунку 3.3.3 види за методом виробництва, які найбільше підходять для бюджетного умеблювання доступного житла.

Рис.3.3.2 Види умеблювання доступного житла

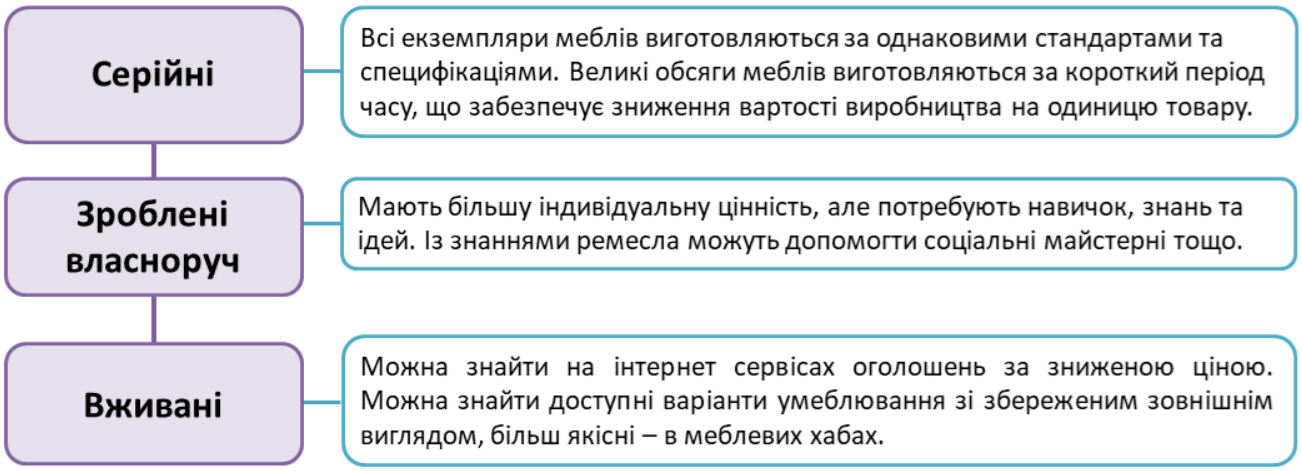

Рис.3.3.3 Види умеблювання доступного житла за методом виробництва

3.4 Методи застосування еклектичного стилю в інтер’єрі та умеблюванні доступного житла

Ще з давніх-давен, відтоді як люди почали витрачати час на те, щоб прикрасити власні домівки, почався розвиток історії інтер’єру. Люди завжди прагнули прикрашати місця свого проживання, займатися певним декоративним оздобленням. Відтак почався розвиток й архітектурних стилів, що в сучасному розумінні означає набір характерних рис архітектури. Від 19 століття і до наших днів архітектурні стилі, а також стилі інтер'єру стрімко трансформуються та існують паралельно, представляючи велику кількість різноманітних варіацій [53]. Світлана Зиміна у своєму посібнику «Стилі інтер’єру» розподілила найвідоміші стилі, напрями і течії, об'єднуючи їх у групи в залежності від різних типологічних характеристик. Перша класифікація ґрунтується на хронологічному підході. Історичні, або класичні, стилі ті, що виникали до XX століття і нині вважаються класичними. До класичних було віднесено: єгипетський, античний, візантійський, романський, готичний, ренесанс, маньєризм, бароко, рококо, класицизм, ампір, бідермаєр, та стилі 20-го століття: модерн, раціоналізм, конструктивізм, ар-деко, радянський монументальний класицизм. Одночасно із розвитком цих стилів більш поширеним ставало й стилізаторство, яке базувалося на тих самих історичних або класичних стилях. Тому стилізаторство та еклектика існували завжди, поза межами хронологічного порядку, проте найбільший розквіт отримали у 19 столітті [48]. Еклектизм це поєднання різноманітних стилів, ідей і поглядів, що виникає при об'єднанні естетичного досвіду різних культур та епох. Еклектичним називають вирішення інтер'єру, що ґрунтується на принаймні двох, і більше стилістичних напрямках. В сучасності еклектика отримала позитивне сприйняття та є особливо популярною у сучасній архітектурі та інтер'єрному дизайні. Особливий акцент робиться на класифікації історичних стилів, які включають стилізаторство 19 століття. Такі стилі виникли в різних країнах окремо або ж одночасно в декількох і стали міжнародними. Також є безліч стилів з регіональним та авторським значенням.

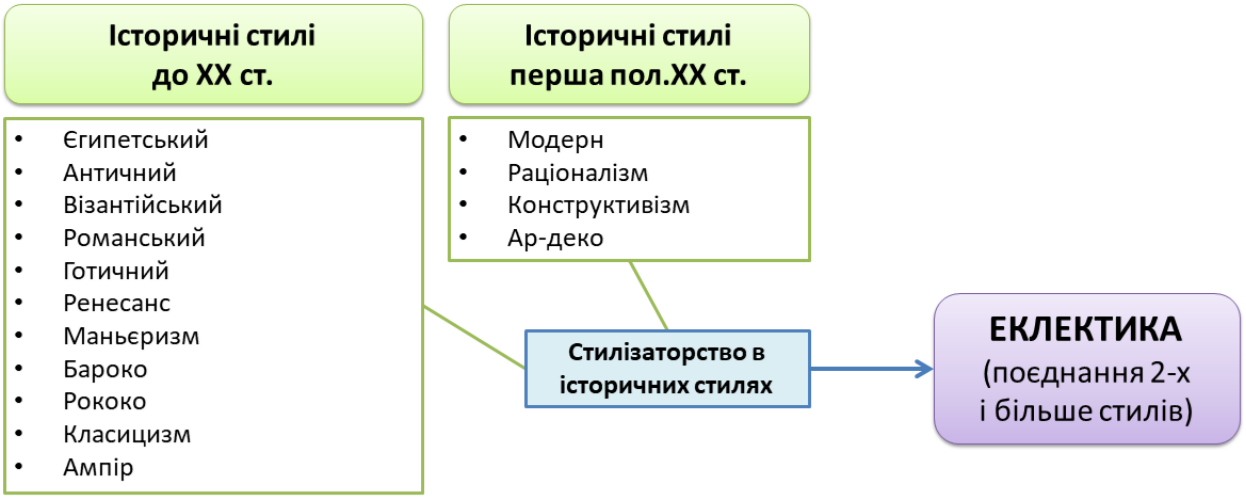

Рис.3.4.1 Еклектика в системі історичних стилів [48]

В еклектичному стилі вдало виглядає поєднання елементів із минулого та сучасності. Інтер'єри, що виконані в цьому стилі таким чином набувають унікального характеру. Основною перевагою еклектики є можливість вибору елементів з різних стилів, що добре для доступного житла, адже збільшується кількість варіантів облаштування. Можна обирати вантажні вживані меблі,поєднувати із новим обладнанням і в результаті отримати цікавий та бюджетний простір. В рамках еклектики можна створювати вдосконалені інтер'єри для різних приміщень, наприклад, у ретро кухню можна додати мийку із нержавіючої сталі, а романтичну спальню можна прикрасити сучасними деталями. Елементи еклектики можуть проявлятися в оформленні стін чи підлоги, де старе дерево може співіснувати з бетоном, а шпалери поєднуватися із цегляною поверхнею. Можливості вибору декору обмежені лише уявою та особистим стилем. Головним завданням залишається створення комфортного середовища для людей. З такої точки зору еклектика це ідеальний варіант для доступного житла. Еклектика дозволяє поєднувати різні стилі та форми, але кольорова гама залишається в аналогічній тональності без використання занадто яскравих кольорів. В еклектичному стилі популярні білий, а також сірий і світло-коричневий та інші складні насичені, але не яскраві відтінки [54]. Для

гармонійного простору обирають основний стиль, до якого й підбирають декор, меблі, тощо.

Еклектика включає декілька основних елементів, які й даний стиль в просторі:

- Кольорова гама
- Оздоблення стін, стелі, підлоги
- Підбір меблів
- Декор

Кольорова гама є основною сполучною ланкою між усіма різностильовими компонентами, тому їх кількість краще обмежити. Кольори в еклектичних інтер'єрах часто мають приземлені відтінки, більш природні, хоч і різнобарвні. Стіни виступають світлим фоном, а найбільш помітною та контрастною є центр композиції, який залежить від виду приміщення. До прикладу в спальні це ліжко, у вітальні диван тощо. Тож, оптимально коли є один основний колір для великих площ, один додатковий для великих елементів, таких як меблі та декілька акцентних, що використовуються для декору та текстилю. Завдання основного кольору полягає у тому, щоб не притягувати до себе погляд та не відвертати увагу від декору. Вдалі відтінки для фону – білий, бежевий, кремовий, світло-блакитний і світло-сірий. Для декору найчастіше обирають контрастні та складні кольори, щоб розбавити спокійну гаму габаритних обє'ктів: небесно-блакитний, сонячний жовтий, оливковий і зелений, рожевий і бордо, індиго, темно-сірий, коричневий.

Оздоблення стін, стелі та підлоги набуває важливого значення, але не вимагає занадто складних технік та оздоблення. Можливо використовувати уже всім відомі матеріали: шпалери, фарба, керамічна плитка, декоративні панелі. Вибираючи підлогове покриття, краще зупинитися на класичному бюджетному варіанту – ламінат. Стелю слід пофарбувати у світлий відтінок.

Підбір меблів грає важливу роль еклектиці доступного житла. Гармонійно поєднавши різні за стилем, епохою, формою та кольорами меблі можна отримати дійсно привабливі та затишні простори та зберегти кошти на покупці повністю

нового умеблювання. Вінтажні вживані меблі в поєднанні з новими створюють багатошаровий простір зі своєю історією [54].

Декор є саме тим елементом інтер'єру, завдяки якому еклектика така впізнавана та затишна. Серед прийомів гармонійного декорування в еклектиці можна виділити повторювані образи, що задає певний ритм приміщенню. До прикладу округла форма меблів, що повторюється або якийсь спільний колір, який можна знайти в кожному приміщенні, тощо. Також дуже ефективний прийом багатошаровості, це те , що найбільше приваблює та зачаровує в інтер'єрах. Різноманітність текстур та візерунків забезпечує затишок навіть без використання кольору, особливо яскраво це можна виділити в текстилі та картинах [54]. Картини, різні лампи необхідні при декоруванні стін та простору загалом. Чим більше картин та чим різноманітніший їхній стиль – тим краще, адже такому декоруванню сприяє світлий фон стін. Такий стиль дозволяє ставити на полиці різноманітні сувеніри та скульптури зроблені власноруч. Усе це представляє засоби застосування еклектичного стилю в інтер'єрі (Рис.3.4.2).

.

Рис 3.4.2 Засоби еклектичного стилю в інтер'єрі

Тож, першою особливістю доступного житла загалом, можна назвати його місце розташування, близькість до потрібної мешканцям інфраструктури, що впливає на транспортні витрати.

Друга особливість формування це вид або тип житла, який також залежить від обраної програми надання доступного житла. До прикладу, за новою програмою «єОселя» люди, які належать до пільгових категорій можуть отримати пільгову іпотеку під 3% на придбання житла в новобудові або на вторинному ринку.

Також особливостями є економічно-фінансові можливості майбутніх мешканців та особисті вподобання. Тому важливо знайти оптимальне співвідношення вартості і якості матеріалів та враховувати побажання мешканців для досягнення більш індивідуального і затишного простору. На кожному етапі роботи потрібно враховувати ергономічний підхід до проєктування, оскільки доступне житло часто обмежене площею.

Особливість умеблювання доступного житла полягає у матеріалах, з яких вони зроблені, оскільки це впливає як на якість так і на вартість меблів. За методом виробництва для доступного житла найбільш оптимальними є серійні меблі, зроблені власноруч або купівля вживаних.

Також серед особливостей можна назвати правильний вибір стилістичного оформлення, від якого залежить естетична привабливість приміщення. В проєкті було обрано еклектику, так як це дає можливість поєднувати речі різного стилю та епохи.

Еклектика проявляється в кольоровій гамі, в оздобленні, а особливо в різностилевому підборі меблів та декору (Рис.3.4.3).

Рис.3.4.3 Систематизація особливостей формування інтер'єру доступного житла

Висновки до Розділу 3

На підставі проведеного дослідження можна зазначити, що питання проєктування доступного житла в Україні стає все більш актуальним і важливим. Незважаючи на постійне вдосконалення систем надання послуг у цій сфері, існують певні аспекти, які вимагають уваги та вдосконалення. Один із найважливіших висновків полягає в тому, що при проєктуванні доступного житла в Україні часто відсутні креативні рішення та інноваційні підходи. Отже, особлива увага повинна бути приділена не лише технічним аспектам та відповідності нормам, але і стилістичному оформленню. Формування комфортного інтер'єру та обладнання доступного житла вимагає врахування багатьох аспектів та використання різноманітних методів дослідження.

До методів, що були використані під час дослідження, відносяться, а саме: метод літературного аналізу, історико-еволюційний метод, метод синергетики,

експериментального проєктування, графічного моделювання, анкетування та інші. Ці методи наукового пізнання дозволяють глибше розуміти та досліджувати різні аспекти проєктування інтер'єру доступного житла, забезпечуючи комплексний підхід до вивчення теми.

Основним завданням наукового дослідження було визначити особливості проектування та умеблювання доступного житла, які були сформовані:

- Місце розташування впливає на вартість життя, тому краще обирати доступне житло біля необхідної інфраструктури та транспортних розв’язок, що значно зменшить витрати на пересування містом. Зелені зони краще впливають на загальний стан людини;
- Потрібно враховувати кліматичні особливості району, щоб визначити необхідний підбір матеріалів та ефективну систему опалення/кондиціонування;
- Розмір та структура житла залежить від складу та віку членів сім’ї;
- Важливо залучати людей, які потребують доступне житло та цікавляться дизайном до різних майстерень або ж проектування, що створює робочі місця та допомогає людям соціалізуватися на новому місці;
- Приміщення мають бути добре освітлені, тому орієнтація житла важлива;
- В доступному житлі потрібно використовувати енергозберігаючі технології, щоб забезпечити економне проживання мешканців. До таких технологій можна віднести не лише інноваційні практики, але й добре знайомі теплоізоляційні матеріали, вікна та двері, використання світлодіодних ламп та енргоефективних приладів;
- Формування предметного наповнення залежить від відповідністю потреб та фінансових можливостей людини, тому під час проектування всі аспекти заздалегідь продумуються;

- Фінансові можливості та особисті вподобання формують художньо-стилістичне наповнення інтер’єру доступного житла;
- Ергономіка дуже важлива під час проектування, щоб люди відчували себе в безпеці;
- Еклектика є вдалим рішенням для доступного інтер’єру, адже можна комбінувати предмети з різних епох та стилів, що значно розширює можливості при проектуванні з обмеженим бюджетом;
- Для розвитку проектування доступного житла потрібно поширювати інформацію про дизайн для більш широких мас населення, що допоможе й залучити інвесторів.

РОЗДІЛ 4. ЗАСОБИ ТА ПРИЙОМИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА НА ПРИКЛАДІ КВАРТИРИ В ЖК КРИШТАЛЕВІ ДЖЕРЕЛА ЗА ПРОГРАМОЮ ЄОСЕЛЯ

4.1. Вихідні дані та завдання на проєктування

Проектоване приміщення знаходиться в ЖК Кришталеві джерела, що в місті Києві, Голосіївський район поблизу парку Феофанія. Житло комфорт класу, зведення якого почалося ще в 2013. На даний момент загалом комплекс нараховує 42 будинки, більшість з яких – 9-ти або 16-ти поверхові. Житловий комплекс "Кришталеві джерела" у Києві представляє собою новий житловий район у Феофанії. Загальний план розвитку передбачає створення житла нового формату з європейським рівнем якості та винятковою екологічністю. У житловому комплексі забезпечено всю необхідну соціальну та побутову інфраструктуру, а також комплекс повністю охороняється по всьому периметру. Житловий комплекс "Кришталеві джерела" на вулиці Метрологічній складається з кількох будинків у межах від п'яти до дев'яти поверхів. Клубна зона розташована біля входу в садово-парковий комплекс. У цих будівлях розміщені квартири різного планування: від затишних однокімнатних до розкішних дворівневих апартаментів з прекрасними видами. Житлові простори відрізняються підвищеною функціональністю та раціональним використанням корисної площі.

На території комплексу також розглядається можливість створення бізнес-центру, який включатиме в себе офісний квартал, виконаний у стилістиці англійської архітектури. Кожен офісний будинок обладнаний приватним внутрішнім двором та безкоштовними місцями для паркування. Поруч із будинками розташований Феофанівський парк та Хотівський ліс, поруч також є озера з мальовничими краєвидами, в які органічно вписали житловий комплекс. Комфорт проживання також забезпечується розташуванням в комплексі середньо поверхової забудови, що також забезпечує безпеку проживання. Двори будинків також об лаштовані подвір'ями із спеціально об лаштованою цілодобовою охороною, також в комплексі наявні велодоріжки, спортивні та ігрові

майданчики. На території комплексу розміщена вся необхідна інфраструктура,а саме: дитячі садки, супермаркети, аптеки, медичні заклади, кафе, кав'ярні, ресторани, банки та салони краси. Житловий комплекс знаходиться поряд біля метро та транспортної розв'язки, тому до центру столиці можна дістатися за 15 хвилин. В разі потреби виїхати в місто за 5-7 хвилин знаходиться станція метро « Теремки, а за 10 хвилин станція «Виставковий центр», поруч також є такі ТРЦ як Магелан, Республіка Парк, ВДНГ та музей Пирогово. За 10-15 хвилин від комплексу можна дістатися до ще більшої кількості ТРЦ, серед яких: Art Mall, Атмосфера та OCEAN PLAZA. Така близькість до міського транспорту та необхідної інфраструктури створює більш комфортні умови для проживання в доступному житлі, адже зберігає час та кошти на транспорт.

Будинок знаходиться на вулиці Метрологічній, м. Київ на рис.4.1.1 ситуаційну схему його розташування. Зведення будинку почалося ще у жовтні 2020 року та було закінчено восени 2021 року та введене в експлуатацію у квітні 2022 року.

Рис.4.1.1 Ситуаційна схема обраного об'єкту в ЖК Кришталеві джерела

На даний момент квартири в будинку виставлені на продаж, серед них також є квартири, які можна придбати за програмою єОселя. Фасад будинку

досить сучасний, стриманий у теплій кольоровій гамі, також у кожній квартирі є балкон (Рис.4.1.2) [49].

Рис.4.1.2 Фасад будинку в ЖК Кришталеві джерела [49]

Обрана квартира повністю відповідає визначеним особливостям, що формують якісне доступне житло, адже знаходиться близько до транспортної розв’язки, навколо є безліч магазинів, кафе, ресторанів, дитячі садочки, заклади медичної допомоги, парк і ліс. На внутрішньому дворику розміщується невеликий парк для мешканців та дитячі майданчики, що лише покращує умови проживання (Рис.4.1.3) [49].

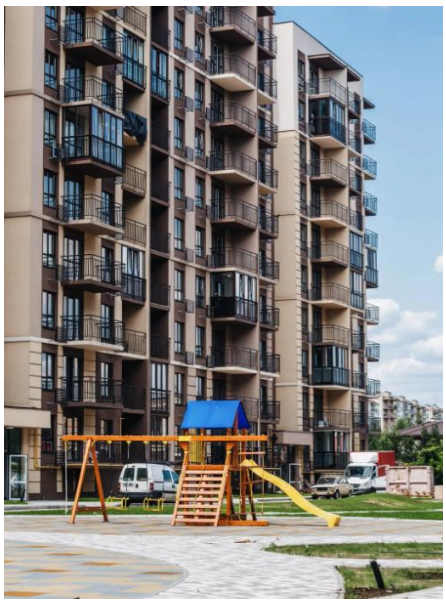

Рис.4.1.3 Вигляд на внутрішній дворик будинку [49]

Будинок має 9 поверхів та загальною кількістю 87 квартир. Збудований за технологією монолітно-каркасного будівництва та з використанням цегли, а отже будівля міцна та стійка до пошкоджень, тріщин. Такатехнологія будівництва дозволяє отримати високу стелю, в даному випадку вона сягає 2,7м. Внутрішні стіни та перегородки виконувалися з цегли, а також із газоблоку. На території є як закритий паркінг, так і гостьовий.

Обрана квартира відповідає умовам на отримання житла від єОселі в місті Києві. Загальна площа 79,57м^2, що якраз відповідає площі на проживання трьох осіб [1]. За програмою на одну людину дають 50м^2 та ще плюс додаткових 20м^2 на кожного наступного члена сім'ї . На рис.3.1.4 зображено план квартири від забудовника з розмірами [49].

Рис.4.1.4 План квартири від забудовника ЖК Кришталеві джерела [49]

Сама квартира трьохкімнатна та дворівнева, що навіть на краще, адже простір чітко розділено на житловий та громадський відносно поверху. На першому поверху розміщається прихожа, туалет та об'єднані вітальня з кухнею, звідки також є вихід на балкон. На другому поверсі від передпокою

відкриваються двері до санвузла, гардеробної, та двох спалень, одна з яких має вихід до балкону.

Внаслідок проведення дослідження було висвітлено особливості формування та умеблювання доступного житла, досліджено аналоги реалізованих інтер'єрів, проаналізовано основні риси такого житла та визначено методи застосування такого стилю як еклектика в доступному житлі. На основі цих досліджень було сформульовано наступні завдання на проектування:

- Запроєктувати простір для 3 осіб, які потребують облаштування доступного житла: подружжя та дівчинка 11 років, яка любить читати дитячу літературу та писати. Мати за професією швея, а батько тесляр. Подружжя цікавиться ремеслами та мистецтвом, що потрібно врахувати.
- Забезпечити ергономічність при проектуванні приміщень, включаючи оптимальну організацію простору та правильне розташування меблів і обладнання;
- Знайти оптимальне співвідношення між ціною та якістю внутрішнього наповнення простору;
- Гармонійно підібрати старі вживані меблі з новими;
- Зберегти вільний простір квартири;
- Створити естетично привабливий інтер'єр на основі еклектизму.

Концепція дизайн-проєкту полягає в тому, щоб втілити в просторі еклектизм на основі старих вживаних меблів, які кожен може придбати з інтернет сервісів оголошень поєднати із сучасними елементами умеблювання, не порушуючи гармонії інтер'єру та створити простір, який буде актуальний ще багато років та не потребуватиме оновлення.

4.2. Функціонально-технологічне рішення інтер'єру

Основна мета розробки дизайну внутрішнього приміщення житлових будівель - створення сприятливих умов для ключових аспектів повсякденного життя людей, шляхом функціональної та естетичної організації простору житла.

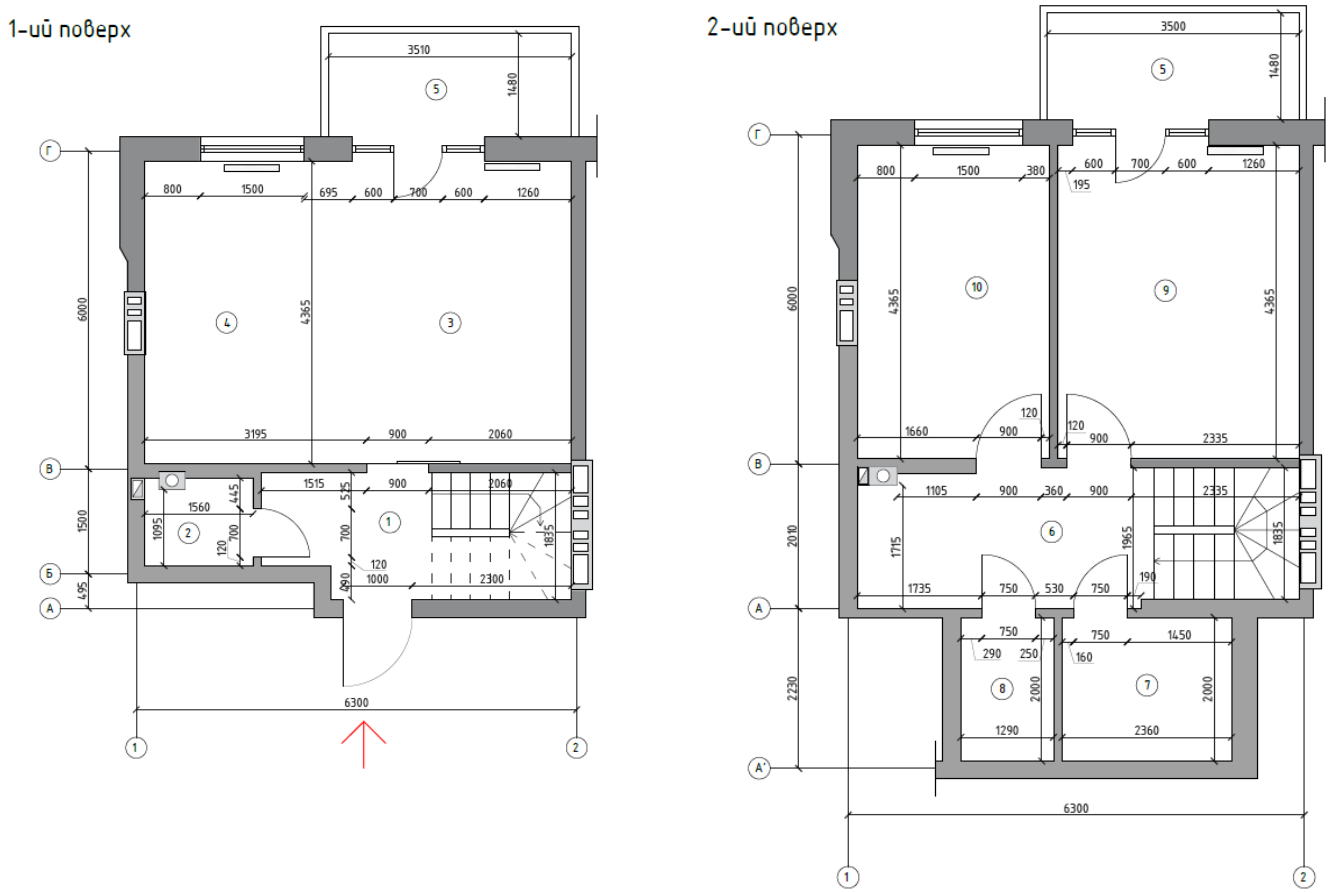

Рис.4.2.1 Обмірний план 1-го та 2-го поверхів

Експлікація приміщень		
№	Найменування	Площа, м^2
1	Передпокій	6,05
2	Санвузол	1,96
3	Вітальня	16,87
4	Кухня	10
5	Балкон	1,58
6	Хол?	7,98
7	Санвузол	4,72
8	Кладова?	2,58
9	Спальня	14,64
10	Дитяча кімната	11,61
	ЗАГАЛЬНА ПЛОЩА	77,9

Рис.4.2.2 Експлікація приміщень квартири

Розміри по осям А-Г проектованого приміщення становлять 6,6м, А’-Г – 8,8м., а по осям 1-2 – 6,3м (Рис.4.2.1; Рис.4.2.2). Висота стелі в приміщенні сягає 2,7м. Балкон та вікна виходять на Східну сторону, тому звідти відкривається вигляд на внутрішній дворик з невеликим парком та дитячим майданчиком. Квартира знаходиться на 7 поверсі, до якого, звісно, можна дістатися ліфтом.

При вході проектоване приміщення має достатньо місця для того, щоб розмістити тумбу для взуття, дзеркало та шафу, в якій можна розмістити пральну машину. Зліва від передпокою знаходяться двері до невеликого туалету, який оснащений унітазом та умивальником. Таким чином людина коли йтиме або приходитиме до квартири зможе покласти речі, взуття, подивитися на себе в дзеркало перед виходом або одразу пройти до туалету, щоб помити руки (Рис.4.2.3).

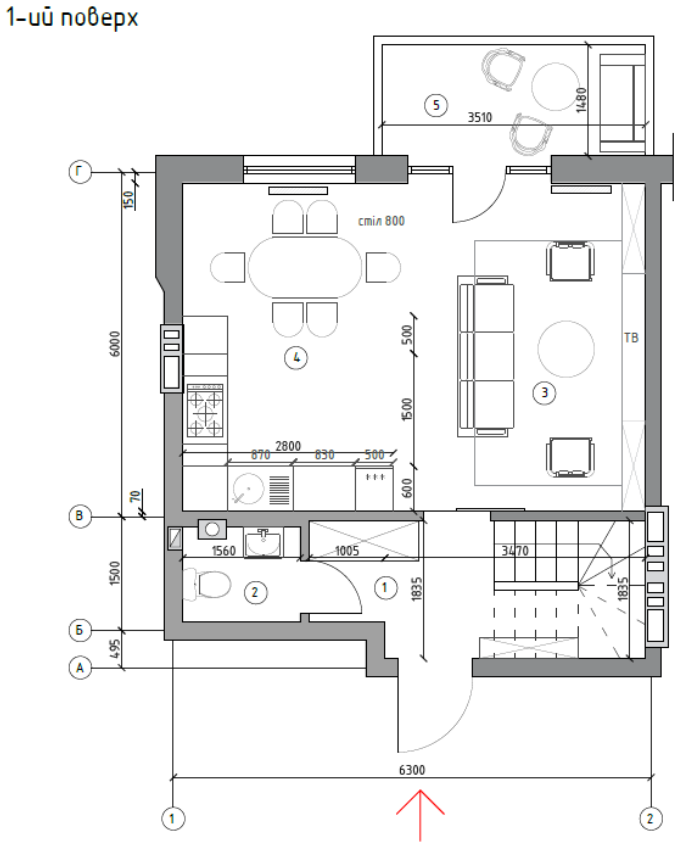

Рис.4.2.3 План розташування меблів 1-го поверху

Освітлення приміщення виконує дві функції: функціональну та декоративну. Щодо функціоналу освітлення, то було обрана оптимальна кількість стельового освітлення, що має освітлювати робочі зони, такі як місце

приготування їжі, робочий стіл або зона спілкування у вітальні, а також коридор, санвузли та передпокій. Додаткове м’яке світло забезпечують настільні та настінні лампи.

Людські життєві процеси розгортаються у певних зонах, що визначають простір житла, мають чіткі межі та взаємозв'язок через комунікативні простори. Досягнення комфорту в житлі передбачає правильний організаційний розподіл приміщень відповідно до потреб, інтересів та стилю життя мешканців. Архітектурні характеристики, такі як розміри, розміщення вікон та дверей визначають можливості функціонального розподілу житла [50]. Відповідно в проєктованому приміщенні було виділено окремі функціональні зони, а саме: зона спілкування, приготування їжі, прийому їжі, зона гігієнічного призначення, транзитна зона, зона сну, робоча зона та зона зберігання.

Зона спілкування це місце для сімейного відпочинку, що є ключовим елементом вітальні. Вона являє собою групу м'яких меблів навколо телевізора. Ця зона є окремою від усіх індивідуальних діяльностей, які вимагають індивідуальних просторів.

Зона приготування та прийому їжі знаходяться поряд, а також об’єднана із зоною спілкування, що забезпечує часте спілкування сім’ї. Так як обідній стіл практично розміщений на кухні, то сервірування цього столу буде займати набагато менше часу.

Зона гігієнічного призначення розподілена на дві кімнати, тобто на другому поверсі знаходиться суміщений санвузол, тому для комфортності на першому поверсі є ще один окремий туалет.

Транзитні зони не заставлені меблями, адже призначені для вільного проходу з одного приміщення в інше, або від однієї функціональної зони до другої.

Зони сну служать для відпочинку людини, тому найголовнішим предметом є ліжко, для зручності обов’язково поставлені приліжкові тумби, щоб можна було покласти речі, створити затишний декор за допомогою настільних ламп тощо.

Робочі зони розташовані у спальних кімнатах та представляють собою письмовий стіл, зручний стілець та достатню кількість полиць для книг тощо. В залежності від індивідуальних потреб кожної людини такі зона може відрізнятися. Наприклад, для школярки стіл та стілець мають бути більш практичними та ергономічними і полиць повинно бути більше, адже дитина проводить багато часу під час виконання шкільних завдань за робочим столом та має багато різних книг і зошитів.

Зона зберігання в квартирі представлена у вигляді окремої комори, кімнати для зберігання речей тощо.

Відповідно до функціонального розподілу приміщення створення цілісного вигляду просторів житла включає об'єднання архітектурної елементів, меблів, техніки та декоративних елементів. Завдяки просторовим масштабам спроєктованого інтер’єру стіни та предметне наповнення сприймається одночасно як єдине ціле. Елементи, які не мають функціонального призначення, такі як деталі декору та твори мистецтва активно беруть участь у формуванні композиції житлового інтер'єру, що й було враховано в різних функціональних зонах квартири [].

4.3. Об’ємно-просторове рішення інтер’єру

Інтер’єр житлового приміщення це перш за все єдність усіх архітектурних огороджувальних поверхонь, різних деталей, предметного та декоративного оформлення, яке є в постійній взаємодії з людиною. У спроектованих приміщеннях задля підвищення комфорту було зроблено деякі зміни в плануванні. Перепланування було не значним, насамперед було вирішено встановити окрему гардеробну в холі на другому поверсі, а там де забудовник назначив гардеробну кімнату, зроблено комору (Рис.4.3.2). Це значно звільняє місце від громіздких шаф у спальних кімнатах та передбачає окрему кімнату під різні побутові речі.

В даному інтер’єрі композиційне рішення приміщення виходить з його концепції та вимог до доступного житла бути комфортним, затишним, стильним.

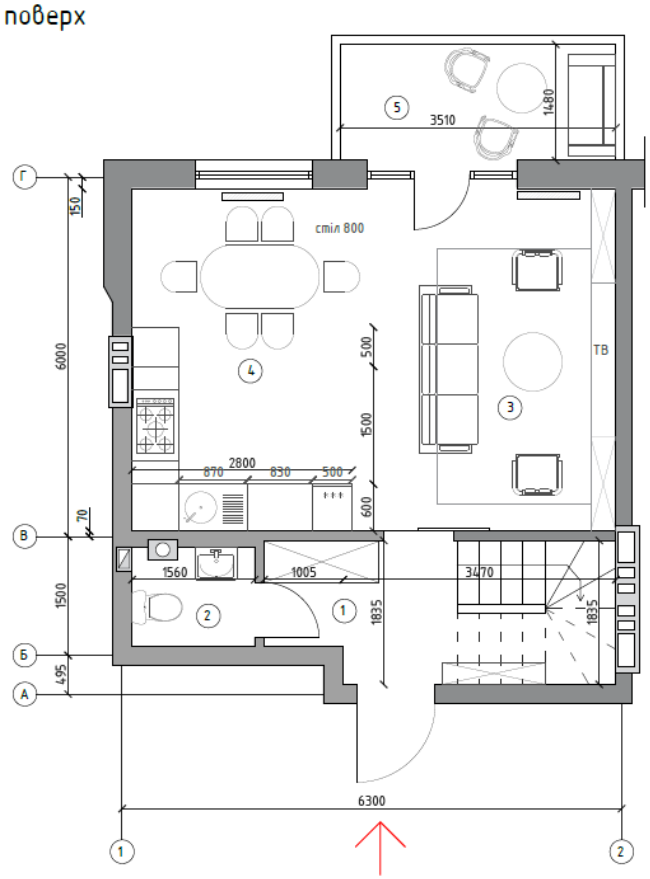

Рис.4.3.1 План меблів 1-го повреху

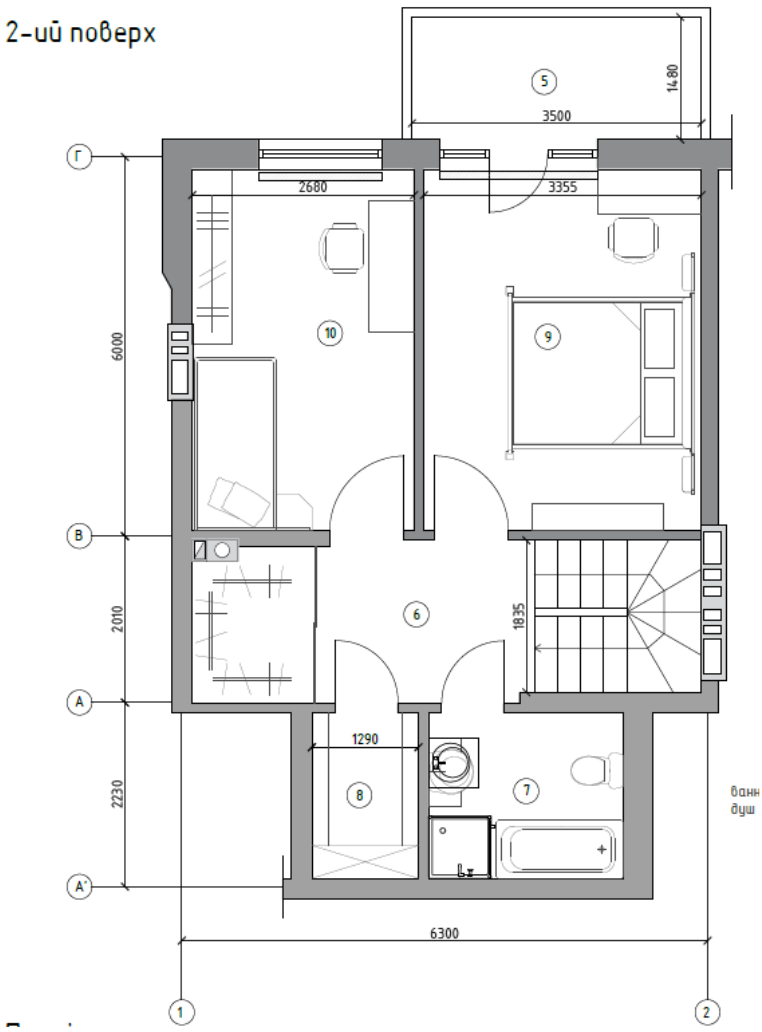

Рис.4.3.2 План меблів 2-го повреху

У вітальній центром композиції є м’яка зона з дивану та двох різних крісел, яку гармонійну доповнюють шафи, тумба під ТВ та об’єднує всі елементи разом килим. Це місце для перегляду телевізора, сімейних розмов та відпочинку, тут є де розмістити книги або інші речі в нижніх закритих ящиках стелажів. По іншу сторону кімнати найбільшим елементом є кухня з блакитними фасадами, завдяки кольору також стає цікавим композиційним елементом у просторі. Фартух кухні має збережену родиною керамічну плитку косівської кераміки, що додає певної декоративної збагаченості та історичної глибини (Рис.4.3.3).

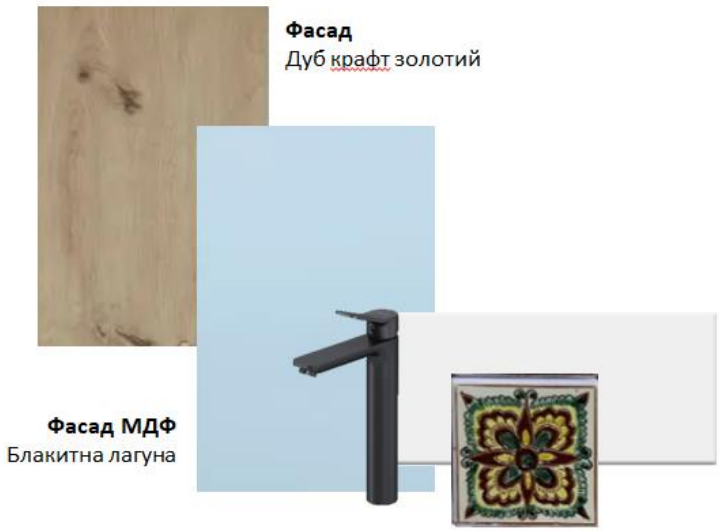

Рис.4.3.3 Підбір оздоблювальних матеріалів для кухні

Поряд з кухнею розташований обідній стіл, позаду якого на стіні розташований постер, що підкреслює еклектичний стиль кімнати, та штори по ліву сторону від столу, що додає текстур. Найцікавішим елементом у всій цій композиції є підвісна лампа над столом, що виконана власноруч майстринею. Лампа має дуже цікаву текстуру (Рис.2.3.4).

Рис.4.3.4 Концепт-колаж обідньої зони

Застосовуючи прийоми композиції можна розділити приміщення на відкриті та закриті. Ефект відкритості досягається за допомогою складних, асиметричних та лінійних конструкцій. Замкнутість приміщення можна досягти завдяки центральним, ритмічним та лінійно-пов'язаним структурам. Великі вікна можуть робити приміщення більш відкритим, де архітектурні елементи будівлі стають складовою композиції інтер'єру. Оскільки інтер'єр активно впливає на емоційний стан людини, правильна композиція архітектурних форм важлива для сприйняття простору. Послідовне чергування невеликих і великих форм створює захоплення, забезпечуючи позитивні емоції при переході від невеликого приміщення до великого [51]. Завдяки високим вікнам у квартирі приміщення здається ще більш просторим, а стелю вищою. Але так як іноді хочеться знаходитися в безпеці в невеликих приміщеннях, то композицію вітальні було зроблено так закритою, при цьому не відділяючи її фізично від кухні (Рис.4.3.5).

Рис.4.3.5 Концепт-колаж вітальні

Для того, щоб підтримати еклектику приміщення в квартирі додано багато постерів, картин, різних килимів та ламп. Поєднання старих та нових меблів з мистецтвом добре можна прослідкувати у спальній кімнаті (Рис.4.3.6)

Рис.4.3.6 Концепт-колаж спальної кімнати

Композиція спальної кімнати вдало переплітається із гармонійною кольоровою гамою, поєднуючи, до прикладу, вантажний настільний світильник із новим, більш простої обтікаючої форми. А постер переводить погляд вздовж композиції від килима і до верзу завдяки схожому червоному кольору.

В дитячій кімнаті було поєднано ліжко з IKEA, яке можна знайти за меншою ціною в інтернет сервісах оголошень, до прикладу на OLX. Лаконічна світла тумба, настільний світильник та декілька постерів доповнюють затишну спальну зону для дитини (Рис.4.3.7).

Рис.4.3.7 Візуалізації дитячої кімнати

Із матеріалів варто виділити дерево, яке часто застосовувалося в інтер’єрі, особливо темні відтінки дерева вдало поєднали усі елементи разом, не дивлячись на різне стильове підґрунтя. У всій квартирі кольорова гама стримана, проте це не про бежеві відтінки, в ній переважають природні сині, блакитні, помаранчеві й

ніжні жовті, а також трохи червоного. Така колористика дещо нагадує епоху 60-х у дизайні, але це не є мінусом, адже завдяки такому рішенню вдалося гармонійно вписати вантажні вживані меблі в простір.

Оздоблювальні матеріали обиралися за принципом довговічності та доступності на ринку, адже тоді його не потрібно буде часто заміняти, це є збереженням коштів в довгостроковій перспективі. Наприклад, у вологих приміщеннях (санвузли, кухня) краще традиційно все облаштовувати плиткою, а у житлових можна використати ламінат тощо.

В проекті було впроваджено композиційно-просторові, художньо-стилістичні та ергономічні якості доступного житла. Також враховано особисті вподобання, саме тому перевага надалася еклектиці. В якості декору було застосовано безліч елементів, з яких можна виділити килими із знайомими текстурами, різноманітні лампи та фактурні підвісні світильники. Текстиль м’яких меблів та облаштування вікон створюють м’яку атмосферу та затишок в кімнатах. Особливе місце в цьому просторі посідають картини та постери, які доповнюють як простору, так і кольору композицію інтер’єру.

Висновки до Розділу 4

Отже, проектоване приміщення площею 79,57м^2 знаходиться в будинку ЖК Кришталеві джерела, що в місті Києві, Голосіївський район. Будівля має зручне розміщення, адже поряд є вся необхідна інфраструктура: магазини, ресторани, кафе, парк, салони краси, дитячий садок, метро та автобусні зупинки тощо. Будинок нещодавно збудований за монолітно-каркасною технологією, тому якісний, має високу стелю та великі вікна, що виходять на внутрішній дворик. Кімнати світлі та просторі, мають багато природнього світла, а також добре оснащеній і штучним освітленням.

Під час розробки проекту квартири, приміщення було розділено на окремі функціональні зони а саме: зона спілкування, приготування їжі, прийому їжі, зона гігієнічного призначення, транзитна зона, зона сну, робоча зона та зона зберігання. Це допомогло створити ергономічне планування та розміщення меблів зберігаючи гармонічну композицію.

Основна ідея концепції полягала в поєднанні еклектичних елементів. Цього вдалося досягти завдяки використанню старих вживаних меблів, які гармонійно поєднуються з сучасними елементами умеблювання. Найвагомішими деталями є текстиль та декор, що створюють багатошаровий та еклектичний інтер'єр.

Проведене невелике перепланування дало змогу оптимізувати простір, збільшивши його у спальних кімнатах та виділивши окреме приміщення під зберігання господарських речей. Це сприяло покращенню функціональності та комфорту простору, зробивши його більш адаптованим до потреб мешканців.

Важливим аспектом проєкту є використання доступних та довговічних меблів. Використання вживаних предметів у поєднанні з сучасними бюджетними рішеннями створило не лише стильний, але й екологічно чистий та функціональний інтер'єр.

Отже, проєкт доступного житла у ЖК «Кришталеві джерела» успішно поєднав сучасні технології, функціональність та естетику. Зручне розташування, якісне будівництво та уважне планування простору роблять це житло ідеальним вибором для тих, хто цінує комфорт та якість життя.

РОЗДІЛ 5. РОЗРОБКА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА

5.1. Особливості конструктивного рішення умеблювання для інтер'єру на засадах доступності

Під час проектування дитячої кімнати було вирішено розробити робочий стіл. Стіл має додаткові полиці для зберігання книг, та поличку, на яку можна ставити екран комп'ютера (Рис.5.1.1).

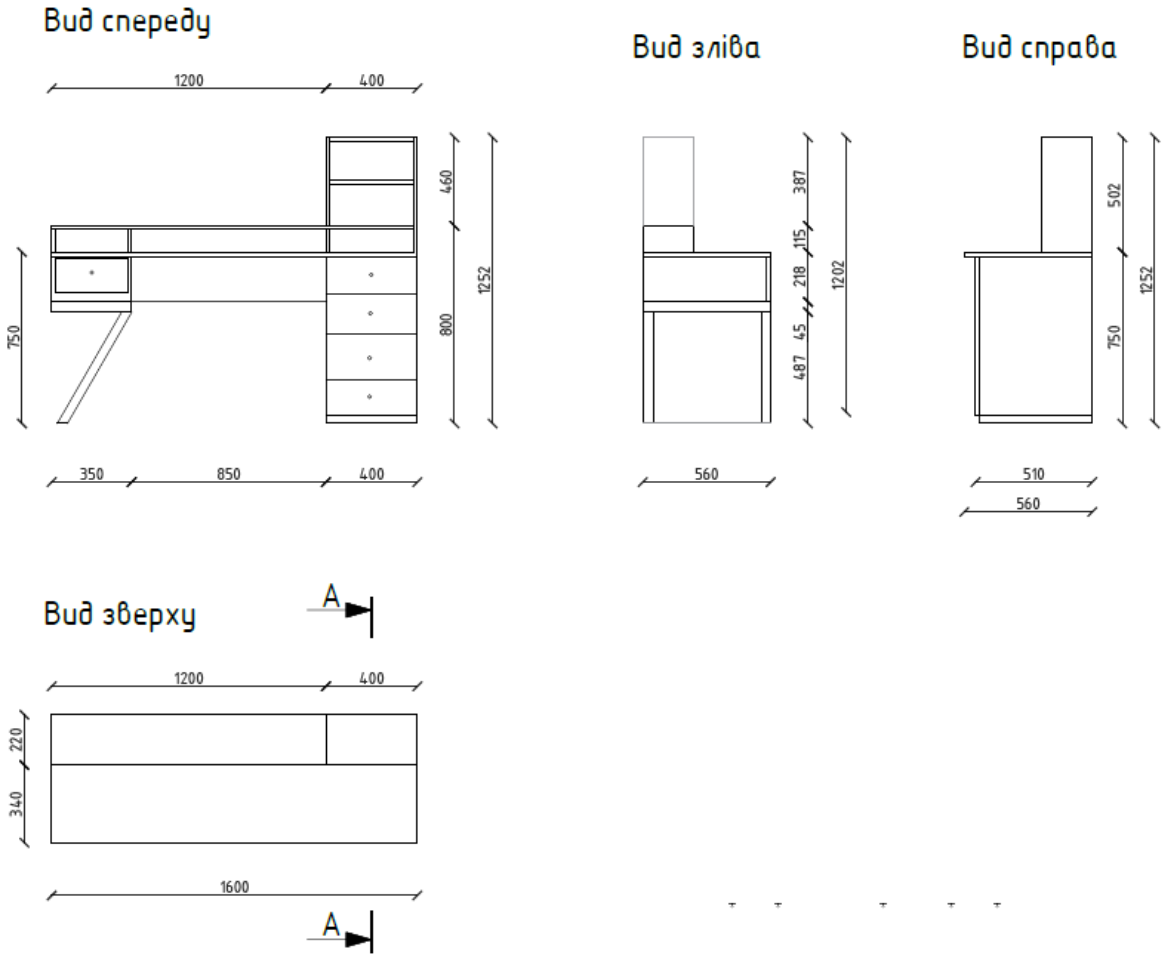

Рис.5.1.1 Ортогональні проекції робочого столу

Письмовий стіл із гарним дизайном є більш необхідною умовою, ніж будь-яка інша необхідна річ вдома. Це місце за яким людина проводить багато часу, тому щоб не втомлюватися швидко воно має бути естетично привабливим та зручним.

Школярі проводять досить багато часу за робочим столом, тому перед початком проектування було вивчено нормативні вимоги до робочого місця дитини 11-ти років. Ширина столу повинна сягати мінімум 1000-1200мм, оптимальна глибина становить 560мм, висота 640-700мм. Важливо забезпечити й правильне розташування в кімнаті робочого столу, тому його було розміщено так, щоб сонце потрапляло на робочу поверхню з лівого боку [54]. Екран комп'ютера повинен бути розміщений на оптимальній відстані від користувача, яка становить 600–700 мм, але не менше 600 мм, з урахуванням розташування літерних знаків і символів. Бажано, щоб верхня частина монітора знаходилася на рівні очей (Рис.5.1.2).

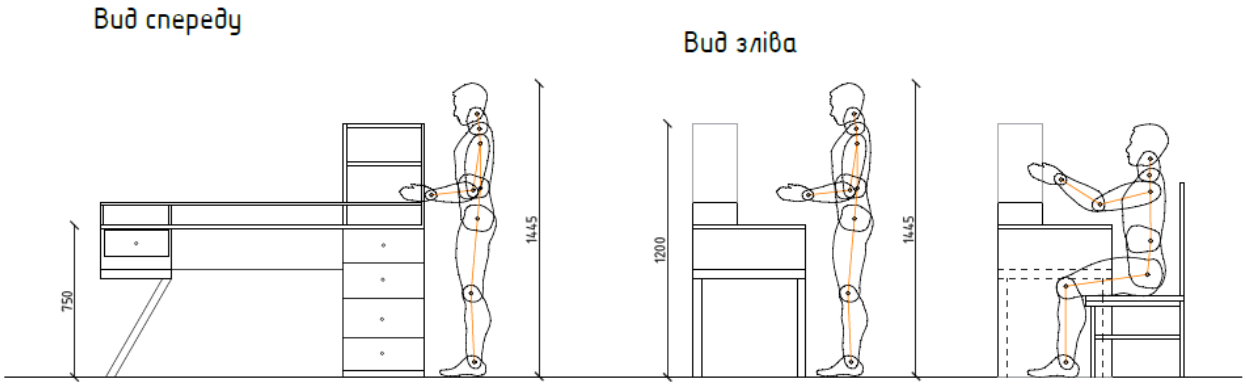

Рис.5.1.2 Ергономічна схема столу

Спроектований робочий стіл має 700мм у висоту робочої поверхні, ширина разом із полицями 1600мм. Робоча поверхня об лаштована додатковою полицею висота для комп’ютера або ноутбука у висоту 100мм, так як комп’ютер для навчання та життя зараз це необхідність і варто передбачати для цього місце. З правого боку робоча поверхня столу опирається на тумбу для зберігання речей, яка візуально продовжується вгору додатковими полицями для книг, які мають висоту 440мм. По ліву сторону також є додаткова висувна шухляда для речей (Рис.5.1.3).

Рис.5.1.3 3D-модель робочого столу

На вартість та доступність робочого столу часто впливає саме матеріал, з якого він зроблений. Для робочого столу в дитячу кімнату було вирішено використовувати деревину, а саме МДФ, фанеру та метал для ніжок. Це доволі доступні, міцні та перевірені матеріали. Деревина столу добре взаємодіє з м’якою кольоровою гамою дитячої кімнати. Та навіть в разі зміни колористики приміщення деревина пасуватиме під майже під все, тому це універсальний та комфортний матеріал для проектування.

6. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У даній роботі було визначено особливості формування інтер'єру та умеблювання доступного житла. Вивчено та проаналізовано літературу для визначення основних понять пов'язаних із доступним житлом. Було розглянути передумови його виникнення та історію розвитку, яка бере свій початок у 19ст. У процесі дослідження також було проаналізовано різні статті та книги як вітчизняних, так і закордонних архітекторів, дизайнерів з даної теми. Було визначено основні вимоги до проєктування та формування інтер'єрів доступного житла.

У **Розділі 1** було розглянуто передумови доступного житла, його сучасний стан та визначено основні поняття. Було встановлено, що немає єдиного обґрунтування, що таке «доступне житло», але проаналізувавши літературу можна сказати, що це житло, яке надається малозабезпеченим або середньозабезпеченим сім'ям, або категоріям людей, які мають пільги, що визначає держава кожної країни окремо. Тема доступного житла широка та складна, вона переплітається з багатьма дисциплінами, такими як фінанси, економіка, політика та соціальні послуги. Розвиток таких програм залежить від економічних, соціальних, культурних і політичних умов свого часу.

Також було визначено п'ять факторів, які впливають на доступність житла:

- Розташування;
- Доступ до інфраструктури;
- Юридичний;
- Фінансовий;
- Тип житла.

У **Розділі 2** було вивчено аналоги вітчизняних та закордонних моделей доступного житла та виявлено, що розвиток соціального та доступного житла в Україні залишається важливою та актуальною темою, особливо в контексті системи отримання житла та інших аспектів житлового будівництва. Серед аналізованих програм іпотечного кредитування виділяється позитивний досвід

програми «єОселя», яка розпочала свою роботу в 2022 році. Проте, інтер'єри вітчизняних будівель наданих державою, часто відзначаються застарілим дизайном та опоряджувальними матеріалами, оскільки передбачається, що організовувати простір будуть власники помешкання.

Розглянувши закордонний досвід проєктування доступного житла можна сказати, що в кожної країни система отримання доступного житла дуже різниться, а інтер'єри таких квартир є частими проєктами місцевих дизайнерських та архітектурних бюро. Було показано на прикладі різних країн як фахівці в сфері дизайну та архітектури облаштовують комфортне житло для сімей, враховуючи бюджет.

В результаті зробленого дослідження можна зробити висновок, що проєктування доступного житла в Україні це надзвичайно важлива та нагальна потреба.

У **Розділі 3**, було визначено особливості проєктування та умеблювання доступного житла, які були сформовані:

- Місце розташування впливає на вартість життя, тому краще обирати доступне житло біля необхідної інфраструктури та транспортних розв'язок, що значно зменшить витрати на пересування містом. Зелені зони краще впливають на загальний стан людини;
- Потрібно враховувати кліматичні особливості району, щоб визначити необхідний підбір матеріалів та ефективну систему опалення/кондиціонування;
- Розмір та структура житла залежить від складу та віку членів сім'ї;
- Важливо залучати людей, які потребують доступне житло та цікавляться дизайном до різних майстерень або ж проєктування, що створює робочі місця та допомогає людям соціалізуватися на новому місці;
- Приміщення мають бути добре освітлені, тому орієнтація житла важлива;
- В доступному житлі потрібно використовувати енергозберігаючі технології, щоб забезпечити економне проживання мешканців. До таких

технологій можна віднести не лише інноваційні практики, але й добре знайомі теплоізоляційні матеріали, вікна та двері, використання світлодіодних ламп та енргоефективних приладів;

- Формування предметного наповнення залежить від відповідністю потреб та фінансових можливостей людини, тому під час проєктування всі аспекти заздалегідь продумуються;
- Фінансові можливості та особисті вподобання формують художньо-стилістичне наповнення інтер'єру доступного житла;
- Ергономіка дуже важлива під час проєктування, щоб люди відчували себе в безпеці;
- Еклектика є вдалим рішенням для доступного інтер'єру, адже можна комбінувати предмети з різних епох та стилів, що значно розширює можливості при проєктуванні з обмеженим бюджетом;
- Для розвитку проєктування доступного житла потрібно поширювати інформацію про дизайн для більш широких мас населення, що допоможе й залучити інвесторів.

Цей розділ також охоплює методи досліджень формування доступного житла. Під час проведення дослідження застосовувалися різні наукові методи, а саме: метод літературного аналізу, історико-еволюційний метод, метод синергетики, метод експерементального проєктування, методи графічного моделювання, метод анкетування тощо.

У **Розділі 4** було описано вдале проведено невелике перепланування, що дало змогу збільшити простір в спальних кімнатах та виділити окреме приміщення під зберігання господарських речей. Також було проаналізовано вихідні дані на проєктування та визначено основні завдання. Функціонально-технологічне рішення включає розташування різних функціональних зон, що допомогло правильно розташувати умеблювання та зробити композиції в інтер'єрі гармонійними та практичними. Було застосовано методи еклектики в інтер'єрі, а саме в оздоблювальних матеріалах стін, стелі, підлоги, у меблях, кольоровій гамі та, особливо, в декорі. Доступне житло відрізняється тим, що

умеблювання та інше наповнення простору повинне бути доступним та довговічним, зокрема й в стилістичному плані, що було досягнуто завдяки використанню вживаних меблів та сучасних бюджетних серійних та за допомогою методів застосування еклектики в інтер'єрі.

Тож, проєкт доступного житла у ЖК «Кришталеві джерела» успішно поєднав сучасні технології, функціональність та естетику. Зручне розташування, якісне будівництво та уважне планування простору роблять це житло ідеальним вибором для тих, хто цінує комфорт та якість життя.

У **Розділі 5** було описано особливості конструктивного рішення робочого столу в дитячу кімнату, який має 700мм у висоту робочої поверхні, ширина разом із полицями 1600мм. Робоча поверхня облаштована додатковою полицею висота для комп'ютера або ноутбука у висоту 100мм, так як комп'ютер для навчання та життя зараз це необхідність і варто передбачати для цього місце. З правого боку робоча поверхня столу опирається на тумбу для зберігання речей, яка візуально продовжується вгору додатковими полицями для книг, які мають висоту 440мм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. єОселя. Програма доступного кредитування житла [Електронний ресурс] // Дія – Режим доступу до ресурсу: https://eoselia.diia.gov.ua.
2. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. –180 с.
3. Інформація по результатах програми єОселя [Електронний ресурс] // УКРФІНЖИТЛО. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: https://ukrfinzhytlo.in.ua/analytyka-mb/.
4. Wiesel I. et al. (2012) Developing sustainable affordable housing: a project level analysis, AHURI Final Report No.183. Melbourne: Australian Housing and Urban Research Institute
5. Луцька В. Доступне житло: як працює система в Україні та світі [Електронний ресурс] / Вероніка Луцька // ХМАРОЧОС. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://hmarochos.kiev.ua/2020/04/07/dostupne-zhytlo-yak-pratsyuye-systema-v-ukrayini-ta-sviti/
6. National Low Income Housing Coalition. Affordable Housing History [Електронний ресурс] / National Low Income Housing Coalition // MONROE GROUP – Режим доступу до ресурсу: https://www.monroegroup.com/about-us/affordable-housing-history/.
7. УДК 728.3:725.1(043.2) К.В. Спасіченко, магістр, фахівець 1 категорії кафедри архітектури Національний авіаційний університет, Київ, Україна ОСОБЛИВОСТІ ДОСТУПНОГО ЖИТЛА З ІНТЕГРАЦІЄЮ ГРОМАДСЬКИХ ФУНКЦІЙ 2020
8. Козик В.В., Данчак Л.І. Соціальне та доступне житло: проблеми формування та фінансування.
9. Ілляшенко, К. В., Ілляшенко, Т. О., Товстуха, О. В. Європейський досвід фінансування соціального житла як інструмент забезпечення сталого

розвитку міст України // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2021. Вип.1. С.163−172. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.1-19

10. ODA Chosen to Design Largest Affordable Housing Project in New York. https://www.archdaily.com/457986/oda-chosen-to-design-largest-affordable-housing-project-in-new-york
11. «138 житловиходиниць/ SUD Architectes + ITAR Architectures» 19 червня2022 р. ArchDaily. URL: https://www.archdaily.com/983760/138-housing-units-sud-architectes-plus-itar-architectures> ISSN 0719-8884
12. Тарас Кайдан. 10 реалізованих проєктів соціального житла у Європі (фото) [Електронний ресурс] / Тарас Кайдан // Хмарочос. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://hmarochos.kiev.ua/2020/05/28/10-realizovanyh-proyektiv-sotsialnogo-zhytla-u-yevropi-foto/.
13. ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ Будинки і споруди ЖИТЛОВІ БУДИНКИ ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДБН В.2.2-15:2019
14. Луцька В. Доступне житло: як працює система в Україні та світі [Електронний ресурс] / Вероніка Луцька // Хмарочос. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://hmarochos.kiev.ua/2020/04/07/dostupne-zhytlo-yak-pratsyuye-systema-v-ukrayini-ta-sviti/.
15. Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України. Олексій Гончарук: Уряд запустив Програму \"Доступних кредитів 5-7-9%\" під рекордно низький відсоток [Електронний ресурс] / Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України // Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://www.kmu.gov.ua/news/oleksij-goncharuk-uryad-zapustiv-programu-dostupnih-kreditiv-5-7-9-pid-rekordno-nizkij-vidsotok.
16. Making Affordable Housing a Reality in Cities [Електронний ресурс] / Anil Menon, Gregory Hodkinson, Hazem Galal та ін.] // WORLD ECONOMIC FORUM. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Making_Affordable_Housing_A_Reality_In_Cities_report.pdf.

17. Anna Granath Hansson. Building & Real Estate Economics [Електронний ресурс] / Anna Granath Hansson // Institutional Prerequisites for Housing Development: A comparative study of Germany and Sweden. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:881868/FULLTEXT02.pdf.
18. Отич, О. "Три кити" науки : наукове пізнання - наукове дослідження - наукове знання / О. Отич // Післядипломна освіта в Україні. – С. 3-10.
19. Філософські проблеми наукового пізнання : конспект лекцій для змішаної та дистанційної форм навчання здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалаврський) всіх спеціальностей ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського. / Уклад. В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, О. О. Пучков, О. В. Уваркіна: за ред. В. О. Ананьїна. – Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 90 с.
20. Afaq Hyder Chohan, Adi Irfan Che-Ani2 Bhai Khan. A Model of Housing Quality Determinants (HQD) for Affordable Housing: SharJournal of Construction in Developing Countries, 20(1), 117–136, 2015 – Режим доступу до ресурсу: https://core.ac.uk/download/pdf/199244283.pdf
21. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. (2-го вид., перероб. і доп.) Знання. Київ, 2007. 317с.
22. Кисіль С. С. Принципи архітектурно-планувальної організації багатоповерхових автостоянок (на прикладі найкрупніших міст України): дис. канд. арх.: 18.00.02. КНУБА. Київ, 2016. 235с
23. Глейзер, Едвард Л. та Гюрко, Джозеф Е., Вплив будівельних обмежень на доступність житла: Огляд економічної політики, вип. 9, № 2, червень 2003 р.
24. Worthington, Andrew C. The quarter century record on housing affordability, affordability drivers, and government policy responses in Australia: International Journal of Housing Markets and Analysis. Australia, 2012. – 25 p.
25. Gibb, K, Maclennan, D & Stephens, Innovative Financing of Affordable Housing: International and UK Perspectives. Joseph Rowntree Foundation, York. – 2013. – Режим доступу до ресурсу:

https://www.jrf.org.uk/sites/default/files/jrf/migrated/files/affordable-housing-finance-full.pdf

26. Granath Hansson A. Institutional prerequisites for affordable housing development : Doctoral thesis. Stockholm, 2017. 70 p.
27. CUCULA Refugee Company for Crafts and Design. URL: https://www.cucula.org/en/.
28. Захаріна О. «Соціальна Майстерня» в якій діти і дорослі зможуть навчитися ремонтувати та створювати | Громадський Проект Кременчуцька громада. *Громадський Проект*. URL: https://kremen.pb.org.ua/projects/archive/335/show/108 .
29. Соціальна майстерня «еммаус» / спільнокошт. *BiggggIdea*. URL: https://biggggidea.com/project/sotsialna-majsternya-emmaus/
30. Меблі з місією: як працює соціальна майстерня WOODLUCK. *Перше медіа про благодійність*. URL: https://media.zagoriy.foundation/velyka-istoriya/mebli-z-misiyeyu-soczialna-majsternya-woodluck-dopomagaye-lyudyam/ .
31. В Ужгороді діють майстерні для людей з інвалідністю (ВІДЕО) - INVAK.INFO - інформаційне агентство - портал людей з інвалідністю - Новини про події, акції і заходи у сфері інвалідного руху, інформація про інвалідні організації, останні конкурси, гранти, різні способи реабілітації інвалідів, база даних нормативних документів. *INVAK.INFO - інформаційне агентство - портал людей з інвалідністю - Новини про події, акції і заходи у сфері інвалідного руху, інформація про інвалідні організації, останні конкурси, гранти, різні способи реабілітації інвалідів, база даних нормативних документів*. URL: https://invak.info/novosti/v-uzhgorodi-diyut-majsterni-dlya-lyudej-z-invalidnistyu-video.html.
32. Маркович М. Основи проектування інтер'єрів : навч. посіб. 2-ге вид. Тернопіль : ТТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 75 с.
33. Andersen M. B., Speed H. D. Chapter 1 - Therapeutic relationships in applied sport psychology. *Routledge online studies on the olympic and paralympic*

games. 2012. Vol. 1, no. 44. P. 3–11. URL: https://doi.org/10.4324/9780203851043_chapter_1 .

34. Тининика А. С. Вплив емоцій людини на сприйняття екодизайну інтер'єру. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2019. № 53. С. 214–229.
35. Каламбет С.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб**.** / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.
36. Morris and Co [Електронний ресурс] // Sanderson Design Group – Режим доступу до ресурсу: https://morrisandco.sandersondesigngroup.com.
37. World Economic Forum. Making affordable housing a reality in cities. Cologny/Geneva : World Economic Forum, 2019. 59 p.
38. 5 awesome examples of affordable housing architecture in europe and the USA. *International Observatory on Social Housing*. URL: https://internationalsocialhousing.org/2017/07/17/5-awesome-examples-of-affordable-housing-architecture-in-europe-and-the-usa/.
39. Paul Karakusevic. Social Housing Definitions and Design Exemplars / Paul Karakusevic., 2017. – 176 с. – (RIBA Publishing). – (ISBN 9781859466261).
40. Alicia Glen. Designing New York: Quality Affordable Housing / Alicia Glen. // NYC Public Design Commission. – 2018. – С. 96.
41. In brazil, a convent that embraces community. *Azure Magazine*. URL: https://www.azuremagazine.com/article/salvador-de-bahia-convent-mixtura-architects-brazil/.
42. San francisco affordable housing challenge results announced | archidiaries. *ArchiDiaries*. URL: https://www.archidiaries.com/san-francisco-affordable-housing-challenge-2/.
43. Singapore, interior design in social housing. *Abitare*. URL: https://www.abitare.it/en/architecture/projects/2017/02/26/singapore-interior-design-social-housing-eng/.
44. Voilà. *Singapore-based interior design agency*. URL: https://voila.sg/.

45. У Львові збудують житло реабілітаційного центру за проєктом Drozdov & Partners - Хмарочос. *Хмарочос*. URL: https://hmarochos.kiev.ua/2023/01/20/u-lvovi-zbuduyut-zhytlo-reabilitaczijnogo-czentru-za-proyektom-drozdov-partners/.
46. Зиміна С. Стилі інтер\'єру / Світлана Зиміна. – М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури: Довіра, 2018. – 360 с.
47. Купити квартиру в Києві в новобудові. Продаж квартир в Феофанії в Голосіївському районі, м.Теремкі. Низькі ціни на квартири - ЖК "Кришталеві джерела". *Купити квартиру в Києві в новобудові. Продаж квартир в Феофанії в Голосіївському районі, м.Теремкі. Низькі ціни на квартири - ЖК "Кришталеві джерела"*. URL: https://dzerela.kiev.ua/?utm_source=lun.ua&utm_medium=referral&utm_content=1793230045.1694425908&utm_term=857.
48. Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник / Тімохін В. О., Шебек Н. М., Малік Т. В. та ін. - К.: КНУБА, 2010. - 400 с.
49. Основи дизайну інтер’єру : навч. посіб. / О. П. Олійник, Л. Р. Гнатюк, В. Г. Чернявський. — К. : НАУ, 2011. — 228 с.
50. Michael E. Stone What is Housing Affordability? The Case for the Residual Income Approach/ Michael E. Stone. — Housing policy debate, 2010. — 151-84 с.
51. Шумега С. С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайнумеблів та інтер'єра: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 300 с.
52. Kaiyu Cheng, Paulina Neisch. A new perspective on eclectic attributes in architecture: taking eclectic architecture in Beijing and Hong Kong as an example: JOURNAL OF ASIAN ARCHITECTURE AND BUILDING ENGINEERING 2023, VOL. 22, NO. 3, 1126–1145
53. Курс лекцій «Ергономіка робочих місць» / Укладач В.М. Стрілець. – Харків: НУЦЗУ, 2012. – 165 с.

54. ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення» [Чинний від 26.03.2019 р.] – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019 – 45с.
55. ДБН В.2.5-20-2001 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди Газопостачання» [Чинний від 01.08.2001 р.] – К.: Управління інженерного захисту територій та промислової забудови Держбуду України, 2001 – 207с.
56. ДСТУ-Н Б В.2.6-146:2010 «Конструкції будинків і споруд. Настанова щодо проектування й улаштування вікон та дверей» [Чинний від 01.07.2011 р.] – К.: Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву, 2011 – 93с.
57. ДБН В.1.1-7:2016 "Пожежна безпека об’єктів будівництва. Загальні вимоги" [Чинний від 01.06.2017 р.] – К.: Український науково-дослідний інститут цивільного захисту, 2017 – 47с.
58. ДБН В.2.5-56:2014 "Системи протипожежного захисту" [Чинний від 01.11.2019 р.] – К.: ВГО "Український союз пожежної та техногенної безпеки", 2014 – 134с.
59. ДСТУ EN 12101-6:2016 «Системи протидимного захисту. Частина 6. Технічні вимоги до систем зі створення різниці тисків» [Чинний від 01.07.2017 р.] – К.: Технічний комітет «Пожежна безпека та протипожежна техніка», 2016 – 146с.
60. ДСТУ EN 12845:2016 «Стаціонарні системи пожежогасіння. Автоматичні спринклерні системи. Проектування, монтування та технічне обслуговування» [Чинний від 01.09.2016 р.] – К.: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2016 – 232с.
61. ДБН В.1.2-7:2021 «Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека» » [Чинний від 01.09.2022 р.] – К.: ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій», 2021 – 17с.

62. Абизов В., Остапчук Н. Особливості дизайну інтер’єру соціального житла невеликої площі. *Актуальні проблеми сучасного дизайну* : Міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 20 квіт. 2018 р. Київ, 2018. С. 116–119.

63. Гнесь І. П. Доступне житло: задачі оптимізації типологічної структури квартирного фонду / І. П. Гнесь // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. - 2010. - Вип. 25. - С. 254-264.

8. ДОДАТКИ

Додаток А

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА МІСТОБУДУВАННЯ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ (КНУБА)
ДП НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА (ДП «НДІБВ»)
АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ (АБУ)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА (НДІ ІНБУД)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК (ЛЮБЕК НІМЕЧЧИНА)
БРАНДЕНБУРЗЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (НІМЕЧЧИНА)
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ М. БРНО (ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА)
СІЛЕЗЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (SUT)
КРАКІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМ. ТАДЕУША КОСТЮШКА (ПОЛЬЩА)
УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МАТЕРІАЛІВ (КИТАЙ)
ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ КМДА
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ АРХІТЕКТУРИ, МІСТОБУДУВАННЯ І ДИЗАЙНУ (НДІТІАМД)
ДП «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» ІМ.Ю.М.БІЛОКОНЯ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДЕРЖАВНИЙ ДОРОЖНІЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. М.П. ШУЛЬГІНА" (ДП "ДЕРЖДОРНДІ")

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ФОРУМ

“Архітектура, Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології”

VIII Міжнародна науково-технічна конференція “Ефективні технології в будівництві”

IX Міжнародна науково-технічна конференція “Архітектура історичного Києва. Інноваційні технології в архітектурі та дизайні”

X Міжнародна науково-технічна конференція “Нові технології в будівництві”

СЕРТИФІКАТ

підтверджує, що

CERTIFICATE

confirms that

ЛУКАШЕНКО Вікторія Олегівна

Viktoriia LUKASHENKO

брав(ла) участь у конференціях форуму
15-16 Листопада 2023р. м.Київ, Україна

has participated in the conferences forum
November 15-16, 2023 Ukraine, Kyiv

Rector of Kyiv National University of Construction and Architecture – the head of organizing committee ***Petro Kulikov***

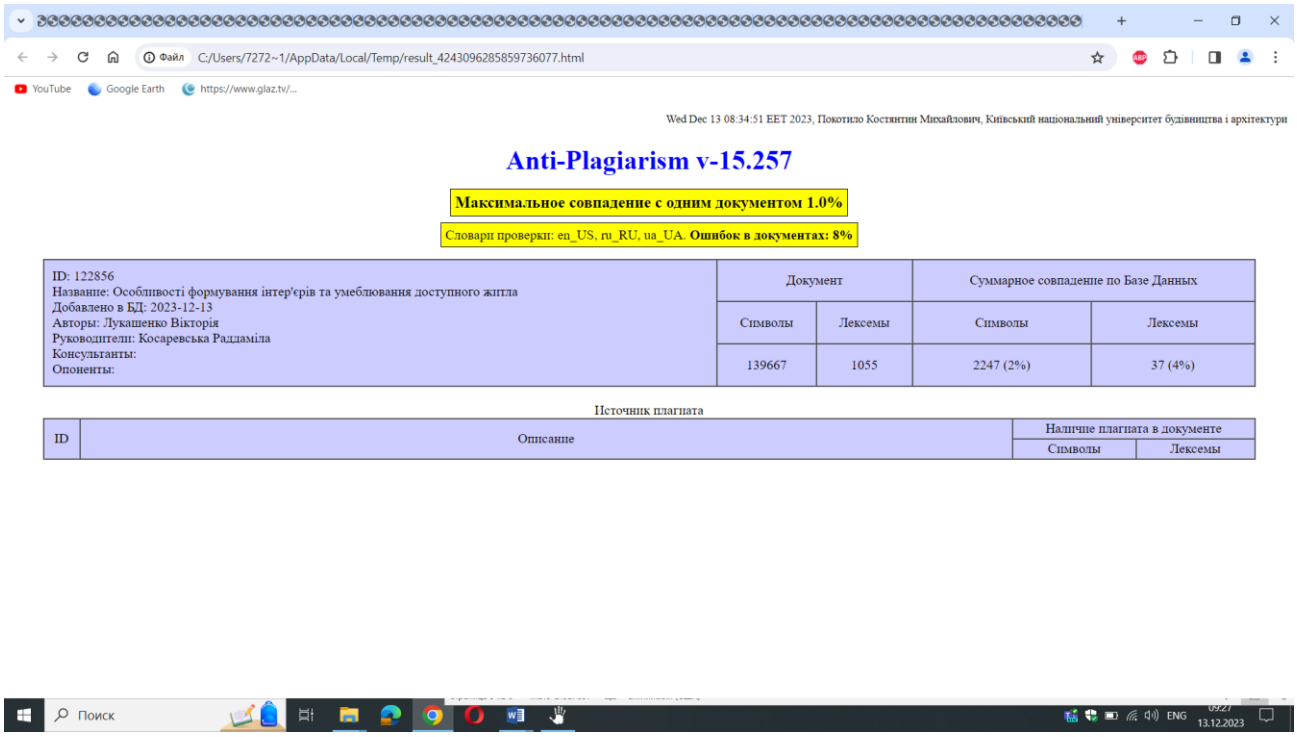
партнери:

Certificate No.
KNUCA-23-11-304

Додаток Б

СЕРТИФІКАТ
УЧАСНИКА
ВІКТОРІЯ ЛУКАШЕНКО
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ
V міжнародна науково-практична конференція
27 КВІТНЯ 2023
РЕКТОР КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ІВАН ГРИЩЕНКО

Додаток В

Wed Dec 13 08:34:51 EET 2023, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 1.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. **Ошибок в документах: 8%**

	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
ID: 122856 Название: Особливості формування інтер'єрів та умеблювання доступного житла Добавлено в БД: 2023-12-13 Авторы: Лукашенко Вікторія Руководители: Косаревська Радаміла Консультанты: Оппоненты:	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	139667	1055	2247 (2%)	37 (4%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы